

Kolding
Kommune

MILJØGODKENDELSE

AF KVÆGBRUGET PÅ

FAVSTRUPVEJ 65, 6070 CHRISTIANSFELD

Udvidelse af kvægbesætningen
- fra 249,9 DE til 363,8 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.

Dato for gyldighed
2. september 2009

Kolding Kommune
Landbrugsafdelingen
Nytov 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
teknisk@kolding.dk
www.kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Indholdsfortegnelse	2
2	Datablad	4
3	Resumé og samlet vurdering	5
3.1	Ansøgning om miljøgodkendelse	5
3.2	Ikke teknisk resumé	5
3.3	Afgørelse om miljøgodkendelse	8
3.4	Offentlighed	8
4	Godkendelse og vilkår	10
4.1	Beskrivelse af husdyrbruget og projektet	10
4.2	Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	10
4.3	Gyldighed.....	11
4.4	Retsbeskyttelse	11
4.5	Revurdering af miljøgodkendelsen	12
5	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
5.1	Beliggenhed, udformning og opførelse af ejendommens anlæg	13
5.2	Placering i landskabet	14
6	Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
6.1	Husdyrproduktion.....	19
6.2	Staldanlæg og ventilation.....	21
6.3	Fodring og foderopbevaring	22
6.4	Energi- og vandforbrug samt besparende foranstaltninger.....	23
6.5	Spildevand herunder regnvand og afløbsforhold	25
6.6	Affald og døde dyr.....	26
6.7	Olieprodukter og hjælpestoffer	27
6.8	Kemikalier og pesticider	28
6.9	Driftsforstyrrelser eller uheld	29
7	Gødningsproduktion og -håndtering	31
7.1	Gødningstyper, mængder og udbringningsmetode.....	31

7.2	Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning.....	32
7.3	Fastgødning inkl. dybstrøelse.....	34
7.4	Opbevaring og håndtering af anden gødning.....	35
8	Forurening og gener fra husdyrbruget	37
8.1	Ammoniak og natur.....	37
8.2	Ammoniak og International beskyttelsesområder	39
8.3	Lugt	39
8.4	Fluer og skadedyr	41
8.5	Transport.....	41
8.6	Støj fra anlægget og maskiner.....	43
8.7	Støv fra anlæg og maskiner.....	45
8.8	Lys.....	45
9	Påvirkning fra arealerne.....	47
9.1	Udbringningsarealerne	47
9.2	Påvirkninger af søer og vandløb	48
9.3	Kvælstof og fosfor til overfladevand.....	50
9.4	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	52
9.5	Kvælstof til grundvand.....	53
10	Anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)	56
11	Alternative løsninger og ophør af husdyrbruget	61
11.1	Alternative løsninger.....	61
11.2	0-alternativ	61
11.3	Husdyrbrugets ophør	62
12	Egenkontrol og dokumentation	63
13	Klagevejledning	65
14	Underretning om godkendelsen.....	66
15	Bilag	68

2 DATABLAD

TITEL: § 12, STK. 2 MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

DATO FOR GODKENDELSE: 2. SEPTEMBER 2009

BEDRIFTENS NAVN: GAMMELGAARD

TILLADT ÅRLIGT PRODUKTIONSOMFANG: 363,8 DE KVÆG SVARENDE TIL 330 ÅRSKØER, JERSEY RACE, 69 KALVE (ÅRSDYR 0-5 MDR.) OG 69 OPDRÆT (ÅRSDYR 19-24 MDR.)

CVR-NR: 19785645

P-NUMMER: 1003979510

CHR NUMMER: 53009

EJENDOMSNUMMER: 6210258663

MATR. NR: 6 M.FL. HVINDERUP, TYRSTRUP

ADRESSE: FAVSTRUPVEJ 65, 6070 CHRISTIANSFELD

BEDRIFTS EJER OG ANSØGER: HANS-JØRGEN FISCHER

KONSULENT: LANDBOSYD, MORTEN BENTZON HANSEN, PEBERLYK 2, 6200 AABENRAA

TILSYNSMYNDIGHED: KOLDING KOMMUNE

3 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

3.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Hans Jørgen Fischer, Gammelgaard, Favstrupvej 65, 6070 Christiansfeld har ansøgt om en miljøgodkendelse for:

- ❖ Ændring og udvidelse af kvægbesætningen til 330 årskøer, Jersey, 69 kalve Jersey (årsdyr 0-5 mdr.) og 69 årsopdræt Jersey (19-24 mdr.), svarende til en udvidelse fra 249,9 DE til 363,8 DE (beregnet efter de "gamle" dyreenhedsregler).
- ❖ Flexibilitet, således at der indenfor antallet af dyreenheder (363,8 DE) er mulighed for at variere i antallet af køer og kvier.
- ❖ I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny kostald på 3.000 m². Herudover vil 6 af de eksisterende 7 plansiloer forlænges. Foder- og maskinladen vil ligeledes blive forlænget. Plansiloen, der ligger op af den gamle kostald bliver fjernet. Der bliver etableret en dybstrøelses- og sygeafdeling på 360 m². En eksisterende stald bliver nedrevet og erstattet med en overdækket plads til småkalve.
- ❖ Der bliver etableret en ny gyllebeholder på 4.000 m³ ca. 800 m syd for ejendommen i forbindelse med de sydlige harmoniarealer.
- ❖ Der bliver etableret en ny indkørsel til stuehuset.

Miljøgodkendelsen omfatter Favstrupvej 65, Christiansfeld, hvor de 330 køer, Jersey, 69 kalve Jersey (årsdyr 0-5 mdr.) og 69 opdræt Jersey (19-24 mdr.) opstaldes samt alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr 19785645.

3.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktionsudvidelsen, fleksibilitet og anlæg

Den konventionelt drevne malkekvægsbesætning "Gammelgaard" på adressen Favstrupvej 65, 6070 Christiansfeld ønskes udvidet fra de nuværende 200 årskøer (Jersey) og 200 årsopdræt Jersey (0-26 mdr.) svarende til 249,9 DE (dyreenheder) til 330 årskøer (Jersey), 69 kalve Jersey (årsdyr 0-5 mdr.) og 69 årsopdræt Jersey (19-24 mdr.) svarende til 363,8 DE (beregnet efter de "gamle" DE-regler).

Udvidelsen sker som et led i at fastholde en udviklingsorienteret ejendom. Idet udvidelsen er over 250 DE, behandles ansøgningen i henhold til § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da en animalsk produktion er en variabel produktionstype, hvor fordeling af tyre- og kviekalve ved kælvning ikke vides på forhånd, vil det være hensigtsmæssig med en fleksibilitet i produktionsformen. Indenfor produktionen på Gammelgaard vil der således kunne tillades afvigelser i antallet af dyr på op til maksimalt 352 årskøer (Jersey), 44 småkalve, Jersey (0-3 mdr.) og 15 opdræt, Jersey (23-24 mdr.), så længe det maksimale antal dyreenheder på 363,8 DE ikke overskrides.

Der er indsendt dokumentation for "fleksibilitet" scenarier indenfor de forskellige dyretyper, dog således at maksimal produktion ikke overstiger 363,8 DE. Der forekommer meget små variationer i meremissionen af ammoniak fra anlægget ligesom lugtberegningerne og ammoniakreduktionen kun varierer en lille smule for de forskellige scenarier. Alle variationerne i "fleksibilitetsbe-

regningerne" er dog lavere end det ansøgte og ligger indenfor lovgivningens rammer og lugtgenekriteriet i forhold til naboer, samlet bebyggelse og byzone er overholdt i alle scenarier.

Udvidelsen foregår gradvist hen over de næste 4 år, da udvidelsen af malkekvægbesætningen tages fra egen avl.

Udvidelsen medfører, at der opføres en ny løsdriftsstald på 3.000 m² til Jersey-malkekøer øst for eksisterende anlæg. Stalden etableres med fast præfabrikeret gulv og skrabning min. 8 gange i døgnet (BAT). Udvidelsen vil endvidere medføre, at der etableres en ny gyllebeholder på 4.000 m³ ca. 800 m syd for ejendommen. De eksisterende plansiloer udvides med ca. 1.100 m². Foder- og maskinladen forlænges med 30 m. Plansiloen, der ligger op af den gamle kostald bliver fjernet. Der bliver etableret en dybstrøelses- og sygeafdeling på 360 m². En eksisterende stald bliver nedrevet og erstattet med en overdækket plads til småkalve. Udvidelsen af de eksisterende 5 siloer samt placeringen af den nye kostald ligger under 30 m fra nærmeste naboskel og opfylder dermed ikke afstandskravene til nærmeste naboskel (nærmeste nabo er ejet af ansøger). Der er givet dispensation for afstandskravet.

Der etableres en ny indkørsel til stuehuset til personbiltrafik vest for bygningerne. Denne indkørsel er blevet forhåndsgodkendt af Trafikafdelingen i Kolding Kommune.

Udbringningsarealer og harmonikrav

Bedriften godkendes til 1,69 DE pr. hektar (ha). Dermed overholder bedriften harmonikravet på 1,7 DE/ha på ejede og forpagtede arealer. Der er i alt 363,8 DE husdyrgødning, hvoraf de 281,05 DE afsættes på ejede og forpagtede arealer (165,94) og de 82,74 DE afsættes i form af to gylleaftaler (97,81 ha). Der bliver udover denne miljøgodkendelse udarbejdet to § 16 godkendelser til gylleaftalearealerne.

Forventede reststoffer og emissioner fra anlægget

Lugt

Den nye løsdriftsstald placeres ca. 105 m fra nærmeste nabo, Favstrupvej 61, som ejes af ansøger og ca. 130 m fra nærmeste nabo, Favstrupvej 63, der ikke ejes af ansøger. Der er ca. 850 m til nærmeste samlet bebyggelse (Hvinderup) og ca. 2 km til nærmeste byzone (Christiansfeld). Ifølge lugtgeneberegningen er geneafstanden overholdt, hvorfor udvidelsen ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

Ammoniakemission

Der er beregnet en samlet årlig ammoniakemission fra anlægget på 2.706 kg kvælstof pr. år, hvilket svarer til en reduktion på ca. 41 kg kvælstof pr. år i forbindelse med udvidelsen. Projektet overholder det ved ansøgningens indsendelse generelle krav på 15% reduktion i ammoniaktab i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre.

Kvælstofudvaskning, nitratkoncentration og fosforoverskud

Ejendommens sydlige arealer (ca. 40,5 ha) er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser, og omkring halvdelen af udbringningsarealerne ligger i indvindingsopland.

Den samlede kvælstofmængde i husdyrgødningen, der afsættes inden for udbringningsarealerne er beregnet til 29.754,55 kg kvælstof pr. år. Projektet opfylder lovgivningens krav for nitratudvaskning til overfladevand. Størstedelen af udbringningsarealerne (134,83 ha) ligger i nitratklasse 2, de resterende 31,24 ha ligger i nitratklasse 0.

Ca. 29,80 ha af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland. I forbindelse med projektet er nitratudvaskningen reduceret på alle arealer indenfor nitratfølsomt indvindingsopland. Projektet overholder på denne baggrund de generelle lovkrav til nitratudvaskning. Der foreligger ikke indsatsplaner for områderne med skærpet beskyttelsesniveau.

For at overholde beskyttelsesniveauet for nitratudvaskningen til overflade- og grundvand i projektet skal der fremover etableres 2,01% ekstra efterafgrøder ud over Plantedirektoratets til

enhver tid gældende krav om efterafgrøder.

Den producerede fosformængde fra husdyrgødningen, der afsættes indenfor udbringningsarealerne er beregnet til 4.923 kg fosfor pr. år. Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i opland til Lillebælt, som er et fosfor-belastet Natura 2000 område. 12,67 ha ligger i fosforklasse 1 og 6,44 ha i fosforklasse 2. Projektet overholder lovkravene med hensyn til fosfor til overflade- og grundvand. Der er stillet vilkår om max. fosforoverskud samt minimum 2 m sprøjte-, dyrknings- og gødningsfri bræmmer langs alle vandløb, søer og grøfter for at reducere udvaskningen. Enkelte steder er der stillet vilkår om 5-20 meter dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer samt om nedfældning af husdyrgødningen.

Påvirkning af beskyttet natur, Bilag IV-arter og internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen er udbringningsarealerne i Kolding Kommune blevet besigtiget, herunder de beskyttede naturarealer, der ligger på eller op til disse. Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udbringningsarealerne. Udbringningsarealerne grænser flere steder op til områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven såsom søer, vandløb eller moser, ligesom udbringningsarealerne omkranser disse naturtyper.

Der ligger ingen udpegede § 7 naturområder jf. Husdyrloven i nærheden af ejendommen, og der er ved arealbesigtigelsen ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. Nærmeste § 7-område er et hedeoverdrev beliggende ca. 3,1 km nord-øst for ejendommen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er "Lillebælt", som er beliggende ca. 3,1 km nord-øst for ejendommen samt "Pamhule Skov & Stevning Dam" beliggende ca. 9,6 km syd for ejendommen. "Svanemosen" er beliggende knap 11 km nordvest for ejendommen.

Størstedelen af udspretningsarealerne (145,4 ha) afvander til Hejls Nor, og de resterende 20,66 ha afvander til Vadehavet. Det er vurderet, at projektet, under forudsætning af overholdelse af de stillede vilkår, ikke vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne.

På baggrund af en vurdering af projektet, områdernes forventede sårbarhed og afstanden til disse fra produktionsanlægget, er det vurderet, at nedfald af ammoniak der er afdampet fra projektet, ikke vil være til skade for de beskyttede naturområder.

Arealerne beliggende i Haderslev kommune er blevet vurderet af denne. Haderslev kommune har vurderet, at det konkrete projekt under overholdelse af ansøgningens forudsætninger, herunder Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau kan realiseres uden væsentlige virkninger på miljøet.

Kolding Kommune har konkret viden om tilstedeværelsen af Bilag IV-arten løvfrø i søer på og op til udbringningsarealerne syd for Favstrupvej. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om 2 meter bræmmer rundt om alle søer, grøfter og vandløb på udbringningsarealerne. Herudover er der etableret en 20 meter bræmme ned til en beskyttet mose samt en 5 meter bræmme syd for de to store søer på mark 14-2 og syd for søen på mark 14-0, hvor løvfrøen er observeret. Da driften af arealerne ikke ændres væsentligt i forbindelse med projektet og da der er udlagt ekstra bræmmer, er det på denne baggrund vurderet, at projektet ikke vil være til skade for løvfrøen.

Tiltag for at mindske nabogener fra projektet

Gyllekørsel vil foregå ad både markveje og asfaltveje. Kørsel med gylle vil blive foretaget intensivt, således at den foregår på så få dage som muligt, for at mindske genen. Ved at placere den nye gyllebeholder syd for ejendommen i tilknytning til de sydlige harmoniarealer, vil antallet af transporter blive væsentligt reduceret fra ejendommen, idet gyllebeholderen syd for ejendommen vil blive fyldt ved hjælp af en overjordisk rørledning én gang årligt. Dette medfører, at de ca. 4.000 m³ gylle, som den nye gyllebeholder vil kunne rumme, ikke skal transporteres på vejene fra ejendommen og til de sydlige harmoniarealer.

Der anvendes sugekran ved påfyldning af gyllevogn.

Der etableres afskærmende beplantning syd for ensilagesiloerne og omkring den nye gyllebeholder.

Gødningen på møddingspladsen overdækkes (min. 90%) dels for at mindske ammoniakfordampningen men også for at forebygge flueopformering.

Døde dyr opbevares mellem de to eksisterende gyllebeholdere. De døde dyr afhentes af DAKA.

Konklusion

Projektet overholder de generelle lovkrav mht. lugt, ammoniak samt fosforoverskud og nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Det er vurderet, at der ikke er særlige forhold i projektet, der afkræver et øget beskyttelsesniveau. Der er indarbejdet "bedste tilgængelig teknik" (BAT) i fornødent omfang projektes type og størrelse taget i betragtning. Kolding Kommune har samlet vurderet, at med de stillede vilkår i godkendelsen, kan produktionsudvidelsen foretages uden væsentlig virkning på miljøet.

3.3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Kolding Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrholdet på "Gammelgaard", Favstrupvej 65, 6070 Christiansfeld matr. Nr. 6 m.fl. Hvinderup, Tyrstrup i henhold til § 12, stk. 2 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelser (jf. bilag 2) og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de efter hvert afsnit følgende vilkår.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med bilag samt tilhørende beregninger. Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse, kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer samt vilkår vedrørende produktionen og nogle af arealerne.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der særskilt er indhentet alle øvrige nødvendige tilladelser efter andre lovgivninger eksempelvis spildevandstilladelse, tilladelse til vaskeplads og tilladelse efter bygge-loven, brandloven mv.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Kolding Kommune gennem Miljøstyrelsen elektroniske ansøgningssystem første gang den 24. december 2007. Den 17. august 2009 er version nr. 10 af ansøgningen indsendt, der danner det endelige grundlag for miljøgodkendelsen.

3.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort i Kolding Ugeavis i perioden fra den 15. oktober 2008 til den 29. oktober 2008. Denne 1. høring havde til formål at skabe kontakt med berørte beboere i området samt øvrige interesserede. Kommunen modtog ingen henvendelser i forbindelse med føroffentlighedsfasen.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 17. juni 2009 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 30. juli 2009.

Der indkom følgende bemærkninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING AF INDKOMMEN ÆNDRING

Ansøger har ansøgt om følgende justering af projektet. Den nye kostald flyttes lidt længere syd på for at give plads til en drivgang mellem den eksisterende stald og den nye kostald, således at der vil være ca. 15 meter til naboskel og placeringen kan således ikke overholde afstandskravet til naboskel på min. 30 m.

Størrelsen af den ansøgte kostald ændres ikke. Ansøger har fået skriftlig accept fra naboen om at placeringen af den nye kostald er set og godkendt. Ansøger har indsendt nye beregninger på både ansøgt og fleksibilitetsberegning men flytningen af bygningen er så ubetydelig, at det ikke har betydning for lugtgenafstandene. Der er taget 0,13 ha ud af harmoniarealet.

Kolding kommune finder, at den valgte placering kan godkendes og at den ikke vil have nogen negativ effekt på de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige og rekreative værdier i området. Det vurderes også at lugt fra stalden ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen har præciseret og uddybet vurderingerne i kapitel 5 samt stillet vilkår til minimumsafstanden til naboskel. Der er vedhæftet et ekstra kortbilag (jf. bilag 16).

Miljøgodkendelsen er meddelt i Kolding Ugeavis onsdag den 2. september 2009 og kan påklages i henhold til klagevejledningen i kapitel 13. Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen er meddelt.

4 GODKENDELSE OG VILKÅR

4.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET OG PROJEKTET

Miljøgodkendelsen gælder for anlægget og de landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Gammelgaard, Favstrupvej 65, 6070 Christiansfeld. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 53009. Ejendommen har CVR nr. 19785645. Ejendommen er ejet af Hans-Jørgen Fischer.

Produktionen kan ændres og udvides fra de nuværende 249,9 DE kvæg til 363,8 DE kvæg (de angivne DE er opgivet i henhold til de "gamle" DE) svarende til 330 årskøer, Jersey, 69 kalve (årsdyr 0-5 mdr.) og 69 opdræt (årsdyr 19-24 mdr.).

I forbindelse med udvidelsen ønskes fleksibilitet, således at der indenfor antallet af dyreenheder er mulighed for at variere i antallet af køer og kvier. Præcisering af husdyrholdes størrelse og fleksibilitet fremgår af afsnit 4.1 Husdyrhold.

Bedriften drives konventionelt. Der er udover ansøger 2 medarbejdere på bedriften, og efter udvidelsen forventes der at være yderligere 1-2 ansatte. Ansøger ejer også ejendommen Favstrupvej 61, 6070 Christiansfeld, hvor ansøger på sigt vil flytte over i forbindelse med et glidende generationsskifte.

Udvidelsen af husdyrholdet sker dels i eksisterende bygninger og dels ved at etablere en ny kostald på 3.000 m². Herudover skal de eksisterende plansiloer og foder- og maskinladen forlænges. Plansiloen, der ligger op af den gamle kostald, bliver fjernet. Der etableres en dybstrøelses- og sygeafdeling på 360 m². En eksisterende stald bliver nedrevet og erstattet med en overdækket plads til småkalve. Der bliver etableret en ny indkørsel til stuehuset, da den eksisterende vil blive til drivgang mellem den nye stald og den eksisterende kostald. Der vil endvidere blive etableret en ny gyllebeholder på 4.000 m³ ca. 800 m syd for ejendommen i forbindelse med de sydlige harmoniarealer.

Denne godkendelses vilkår skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af denne godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse. Såfremt der anvendes udenlandsk arbejdskraft, skal de relevante vilkår oversættes til et for medarbejderen forståeligt sprog.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser.

Miljøgodkendelsen er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på de nævnte vilkår i godkendelsen (jf. bilag 1).

Kolding Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

4.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår.

Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen forud for planårets begyndelse den 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de allerede benyttede.

4.3 GYLDIGHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionsændringen ønskes baseret på eget opdræt, da indkøbte dyr kan være smittebærere. Der indkøbes derfor ingen kvier til udvidelsen af malkekvægsbesætningen, men der benyttes udelukkende kvier fra egen avl. Fra kviekalv til malkeko går der i gennemsnit 23-25 måneder. Der skal opføres en ny kostald, drivgang, nedrivning af bygning og opbygning igen, udvidelse af siloer m.m. Udvidelsen vil endvidere medføre, at der skal indkøbes mælkekvote.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ansøgt om 5 år til udnyttelse af miljøgodkendelsen. Grundet projektets størrelse og karakter, vurderer Kolding Kommune, at fristen til udnyttelse af miljøgodkendelsen skal fastsættes til 4 år.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen.

4.3.1 Udvidelsen skal være gennemført inden 4 år fra godkendelsens ikrafttræden. Med "gennemført" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der mindst er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det godkendte dyrehold i staldanlægget. Er udvidelsen ikke fuldt gennemført indenfor de 4 år, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der ved udløbet af de 4 år eller i løbet af de 4 år er registreret på ejendommen. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 4 år efter godkendelsesdatoen *ikke* har nået den godkendte størrelse.

4.3.2 Hvis den meddelte miljøgodkendelse efterfølgende ikke har været udnyttet - helt eller delvist - i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år jf. kontinuitetsprincippet.

4.3.3 Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

4.4 RETSBESKYTTELSE

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog i visse tilfælde ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

4.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (nr. 648 af 18/06 2007) regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2017.

5 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

5.1 BELIGGENHED, UDFORMNING OG OPFØRELSE AF EJENDOMMENS ANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen er beliggende i landzone sydøst for Christiansfeld i den sydligste del af Kolding Kommune.

Bygningsmæssigt er der tale om et byggeri af en ny kostald på 3.000 m², nedrivning af den gamle kostald og opførelse af en ny kalvestald med dybstrøelse, forlængelse af de eksisterende plansiloer samt forlængelse af foder- og maskinlade. Plansiloen, der ligger op af den gamle kostald bliver fjernet. Der bliver etableret en dybstrøelse- og sygeafdeling i tilknytning til de eksisterende staldanlæg. Der bliver etableret en ny indkørsel til stuehuset, da den eksisterende vil blive til drivgang mellem den nye stald og den eksisterende kostald.

Udformning, materialevalg m.m. for ejendommens produktionsanlæg er angivet i tabellen nedenfor.

Nr. *	Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Staldtype	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Kostald (1995)	1.166 m ²	6 m i kip	20°	Sengebåse med spalter, bagskyl	Der er gråt eternittag. I gavlene er der gråblå stålplader, og i bunden af siderne er der grå stålplader. Der er åben ventilation i sider og kip.	Malkestald, malkekøer. Etablering af opsamlingsplads
2	Ungdyr (1978/2004)	800 m ²	8 m i kip	20°	Sengebåse med spalter, ringkanal	Gråt eternittag. Åben i siderne, men den nederste meter er muret i røde teglsten. Der er gardiner i siderne.	Kælvekvier
3	Kostald (1908)	675 m ²	7 m i kip	20°	Dybstrøelsesbokse	Muret i røde sten. Tag er eternit og zinkplader. Materiale og højde vil blive tilpasset, så det passer til de eksisterende bygninger.	Bygningen ønskes nedrevet og erstattet med en overdækket plads, hvor kalvene skal være.
4	Foder og maskinlade (2004)	1.788 m ²	10 m i kip	20°		Grå eternittag og grå sider og gråblå gavlender.	Inkl. Forlængelse på 30m.
5	Værksted	320 m ²	6 m i kip	20°		Grøn med grønne stålplader som tag.	
6	Ny kostald (200x)	Ca. 3.000 m ²	8 m i kip	20°	Sengebåse med præfabrikeret gulv, skræbning min. 8 i døgnnet.	Der vil være gråt eternittag. I gavlene vil der være gråblå stålplader. I siderne vil der være ventilationsgardiner til bunden.	Udelukkende malkekøer
7	Ny kalvestald (se nr. 3)	Ca. 675 m ²	7 m i kip	20°	Dybstrøelsesbokse	Materiale tilpasses, så det passer til eksisterende bygninger.	Kalve 0-5 mdr.
8	Sygebokse	Ca. 360 m ²	6 m i kip	<20°	Dybstrøelse	En åben tilbygning med gråt tag.	Sygeafdeling og kælvningsafdeling

* Jf. Bilag 3: Oversigtskort over ejendommen.

Til den nuværende produktion hører der to gyllebeholdere beliggende øst for staldanlægget. For at opnå tilstrækkelig opbevaringskapacitet vil der ved udvidelsen blive opført en ny gyllebeholder på 4.000 m³. Denne vil blive placeret ca. 800 m syd for ejendommen, jf. afsnit 5.2.

Til opbevaring af grovfoder er der i dag 3 plansiloer á 25 x 8 m og 2 plansiloer á 25 x 12 m med sider og endemur. Herudover er der 1 plansilo på 30 x 14 m uden sider beliggende nord for den gamle ajletank. Ved udvidelsen vil de 5 plansiloer blive forlænget med 20 m i sydlig retning (med endemur), og plansiloen nord for ajletanken forlænges med 10 m, og der etableres sider.

Foder- og maksinladen (nr. 4) bliver forlænget med 30 meter vestlig retning og etableres i samme materiale som den eksisterende foder- og maskinlade. Afløbsforhold m.m. beskrives i afsnit 6.5. Oversigtskort over ejendommen kan ses i Bilag 3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der i projektet er redegjort for inddragelse af eksisterende bygninger og for behovet for de ansøgte nyanlæg. Afsnittet har ikke givet kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

5.2 PLACERING I LANDSKABET

I dette afsnit beskrives og vurderes bedriften i forhold til afstandskrav, bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v. samt de landskabelige værdier og placering.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Afstandskrav

I tabellen nedenfor er der beskrevet diverse afstande fra ejendommens anlæg og afstandskrav.

Nærmeste ... til nybyggeri	Beskrivelse	Afstand	Afstandskrav
Naboejendomme			
Nabo (ejes af ansøger)	Favstrupvej 61 til ny kostald	103 m	50 m
Nabo (ikke ejet)	Favstrupvej 63 til ny kostald	130 m	50 m
Nabo (ejes af ansøger)	Favstrupvej 61 til udvidelse af ensilagesiloer	30 m	50 m
Nabo (ikke ejet)	Favstrupvej 63 til udvidelse af ensilagesiloer	120 m	50 m
Naboskel (ejes af ansøger)	Favstrupvej 61 til udvidelsen af ensilagesiloerne	0 m	30 m
Naboskel (ikke ejet)	Favstrupvej 63 til udvidelsen af ensilagesiloerne	40 m	30 m
Naboskel (ejes af ansøger)	Favstrupvej 61 til den nye kostald	9 m	30 m
Naboskel (ikke ejet)	Favstrupvej 63 til den nye kostald	15 m	30 m
Øvrige			
Beboelse på samme ejendom	Stuehus	20 m	15 m
Levnedsvirksomhed	Forefindes ikke	> 25 m	25 m
Samlet bebyggelse i landzone	Hvinderup er nærmeste landsby	~ 850 m	
Byzone	Christiansfeld	~ 2.000 m	
Sommerhusområde	Hejlsminde	> 6.000 m	
Fælles vandindvindingsanlæg	Aller og Christiansfeld	> 50 m	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	Der er tale om en markboring	40 m	25 m
Vandløb	Nærmeste vandløb nordvest for ejendommen	~ 900 m	15 m
Dræn	Der forefindes et dræn, der løber ud i marken lige nord for den planlagte nye stald. Såfremt drænet vil komme til at ligge indenfor de 15 m af bygningen vil drænet blive lagt i faste rør.	15 m	15 m

Sø	Der findes to små § 3 vandhuller ØSØ for ejendommen	~ 60 m	15 m
Privat vej	Der er tale om en privat vej fra Favstrupvej og ned til ejendommen	5 m	
Offentlig vej	Favstrupvej	~ 150 m	
Nærmeste ... til ansøgt placering af ny gyllebeholder			
Nabo	Bojskov Byvej 39	~ 260 m	50 m
Naboskel	Skov	30 m	30 m
Vandløb	Nærmeste rørlagte vandløb løber nord for gyllebeholderen	~ 200 m	15 m
Sø	Nærmeste sø sydøst for ønsket placering af den nye gyllebeholder	~ 105 m	15 m

Produktionsbygningerne ligger samlet ved og omkring stuehuset dog med undtagelse af den nye gyllebeholder. Situationsplan for ejendommen findes i Bilag 4.

Ensilagesiloerne og foder- og halmladen ligger i nudrift helt tæt op af skel til nabo (Favstrupvej 61, ejes af ansøger), og opfylder dermed ikke afstandskravene til naboskel på minimum 30 meter. Udvidelsen af ensilagesiloerne samt opførelse af den nye kostald vil dermed heller ikke kunne opfylde afstandskravne på min. 30 meter til nærmeste naboskel. Afstandskravene bliver opfyldt til nærmeste nabo, som ikke ejes af ansøger (Favstrupvej 63).

Den nye stald bliver placeret ca. 15 m fra naboskel og opfylder dermed ikke kravet (jf. bilag 16). Grunden til at det ikke er valgt at placere den lidt længere mod nord skyldes, at der skal etableres en drivgang, som skal forbindes med den eksisterende kostald, hvor malkestalden er. Køerne fra den nye stald skal derfor kunne drives over i den gamle stald for at blive malket to gange dagligt. Der søges om dispensation til afstandskravene.

Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Bygningerne ligger udenfor udpegningen *naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser*. Nærmeste område ligger ca. 1,2 km nord for ejendommen.

Bygningerne ligger ca. 1 km fra udpegningen *værdifulde landskaber* og på grænsen til udpegningen af *uforstyrrede landskaber*.

Nærmeste område med *værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer* ligger ca. 1,9 km nord for ejendommen.

Nærmeste *fritidsområde og turistområde* ligger henholdsvis ved Rødekro og nærmeste turistområde ca. 1,5 km nord for ejendommen. Der er ingen arealudlæg til *ferie-fritidsformål og vandrerområder* indenfor 4 km. Nærmeste *cykelrute* ligger ved Fjelstrup ca. 4,2 km mod øst. Ingen planlagte cykelstier indenfor en afstand af 4 km.

Nærmeste *kirkelandskab* ligger ca. 1.6 km vest for ejendommen og 1.8 km nord for ejendommen. Nærmeste *kirkebeskyttelseslinie* ligger i Aller, Fjelstrup og Christiansfeld.

Bygningerne ligger ikke indenfor udpegningerne *strandbeskyttelses- og klitfredningslinie*.

Bygningerne og alle arealerne på nær mark 17-0 Haderslev ligger udenfor udpegningen *kystnærhedszonen*. Der er ca. 2,3 km til udpegningen nordvest for ejendommen.

Der er 1,5 km til nærmeste område med *fortidsmindebeskyttelseslinie* nordøst for ejendommen.

Der er et område med *særlige geologisk værdi* i Aller Ådal ca. 2 km nord for ejendommen.

En stor del af bygningerne, de to eksisterende gyllebeholder samt den nye stald ligger indenfor *skovbyggelinie*. Den planlagte nye gyllebeholder syd for ejendommen vil ligeledes ligge indenfor skovbyggelinie (jf. bilag 5).

Nærmeste *skovrejsningsområde* ligger ca. 4,5 km nordvest for ejendommen. Nærmeste *fredede område* ligger ca. 2.6 km nord for ejendommen.

Bygningerne ligger ikke indenfor udpegningen *sø- og åb beskyttelseslinie*. Nærmeste udpegnings er ca. 1,7 km nord for ejendommen.

Der er ingen *beskyttede sten- og jorddiger*, der bliver berørt i forbindelse med opførelse af bygningerne eller gyllebeholdere. En del af udbringningsarealerne støder op til beskyttede sten- og jorddiger. Nærmeste ligger ca. 250 m vest for ejendommen (jf. bilag 5).

Bygninger eller gyllebeholderne ligger ikke indenfor *lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering*. Nærmeste lavbundsareal, der ikke er omfattet af okkerklassificering, ligger ca. 600 m syd for ejendommen (jf. bilag 6).

Der er ca. 3,1 km til nærmeste udpegede *§ 7-areal i henhold til husdyrloven*, som er et areal op til Aller Å. Herudover er der ca. 6,3 km fra et hedeoverdrev (§7 område udenfor Natura 2000) til nærmeste udbringningsareal (mark 9-0 og 9-1 ved Hjerndrup) (jf. bilag 6).

Der er ingen arealer indenfor *Natura 2000*. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Lillebælt (EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde), som ligger ca. 2,0 km fra nærmeste udbringningsareal og ca. 3,1 km fra anlægget (jf. afsnit 9.3).

Nærmeste *§ 3-beskyttede naturareal* er to vandhuller ca. 50 m øst for den nyopførte stald. Der er ca. 1 km til nærmeste mose sydøst for ejendommen (jf. bilag 6).

Placering i landskabet

Det udvidede produktionsanlæg på Gammelgaard, Favstrupvej 65, er beliggende i det åbne land ca. 850 m syd for Hvinderup, som er den nærmeste landsby i området.

Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende staldsystem, jf. tabellen i afsnit 5.1. Der vil være et naturligt læhegn mellem den ønskede nye kostald og Favstrupvej, der gør, at stalden ikke vil være særlig synlig fra vejen. Ejendommen ligger tilbagetrukket i terrænet, hvilket gør, at den ikke syner af meget i landskabet. Når tilbygningen er etableret, vil det være gavlen, der har front ud mod vejen, hvorfor bygningen ikke forventes, at fremtræde specielt synligt for omgivelserne.

I forbindelse med udvidelsen etableres en gyllebeholder på 4.000 m³ ca. 800 m syd for den nye stald (jf. bilag 4). BAT-byggeblade skal anvendes i forbindelse med byggeriet af den nye gyllebeholder for at minimere uheld. Gyllebeholderen vil blive placeret i en naturlig lavning og være delvist skjult af bevoksning mod nord og vest. Omkring den nye gyllebeholder vil der blive plantet et afskærmende levende hegn. Afstandskravene skal opfyldes. Terrænforskellene vil forhindre evt. udslip af gylle i at løbe ret langt. Der vil ikke være forbindelse til vandløb.

Ejendommen og tilhørende udbringningsarealer ligger udenfor de områder, som er udpeget som værdifulde landskaber i Regionplan 2005-2016.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt 'Landsby'. Mange markskel er markeret med levende hegn og beskyttede jord- og stendiger (jf. bilag 5), og både øst og syd for bedriften ligger der skove.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afstandskrav

Den nye stald placeres i tilknytning til de eksisterende anlæg, og ensilagesiloerne er allerede eksisterende men bliver forlænget. Ejendommen Favstrupvej 61 har været ejet af ansøger gennem lang tid, og ansøger har oplyst, at i forbindelse med et senere generationsskifte vil den ene del af familien flytte til Favstrupvej 61, medens den anden del af familien forbliver på Favstrupvej 65. Herudover vil ansøger søge om at flytte matrikelskellet, således at de to marker som omkranser Favstrupvej 61 vil blive koblet på Favstrupvej 65.

Ansøger har fået skriftlig accept fra naboen om at placeringen af den nye kostald er set og godkendt. Ansøger har forsøgt anden placering, men rent logistisk er den ansøgte placering den mest optimale, da køerne skal ind og malkes i den gamle kostald.

Kommunen har samlet vurderet, at der kan meddeles dispensation for afstandskravene til nærmeste nabo og naboskel fra ensilagesiloerne og den nye kostald.

Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v.

Den nye gyllebeholder der ønskes placeres uden tilknytning til eksisterende anlæg, og ca. 800 m syd for ejendommen, ligger indenfor skovbyggelinie. Kommunen vurderer, at den er erhvervs-mæssig nødvendig, hvilket er undtaget fra denne byggelinie.

Ejendommen og tilhørende udbringningsarealer ligger udenfor de områder, som er udpeget som værdifulde landskaber i Regionplan 2005-2016.

Der er generelt mange beskyttede sten- og jorddiger i området (jf. bilag 5). Disse er hovedsageligt placeret i markskel og langs kanten af skove og lysåbne naturområder. Der er dog ikke nogen diger i umiddelbar nærhed af Gammelgaards bygninger – det nærmeste dige ligger i et markskel ca. 240 m meter vest for den vestligste af staldbygningerne og berøres ikke af udvidelsen.

Alle øvrige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger, m.v. er overholdt.

Placering i landskabet

Gammelgaard er placeret i landzone og ligger ikke i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landskabsområde. Bedriften fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet bygningerne er opført i tilknytning til hinanden, og således udgør hovedparten af ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed. Ejendommen ligger trukket tilbage fra Favstrupvej, som er en offentlig vej. I forbindelse med besætningsudvidelsen opføres der som nævnt en ny gyllebeholder ca. 800 m syd for ejendommen. Omkring den nye gyllebeholder vil der blive plantet et afskærmende levende hegn som vil give en sammenhæng med skoven og de eksisterende læhegn. Både den nye gyllebeholder og de gamle beholdere vil blive fjernet, når de ikke længere er nødvendig for driften.

Det vurderes, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre væsentligt på området, da det vil blive i samme materialer og der vil være et læhegn mellem den nye stald og vejen/nærmeste nabo. Der vil samtidig blive etableret afskærmende bevoksning syd for ensilagesiloerne.

Kommunen har vurderet samlet, at den bygningsmæssige udvidelse og de deraf følgende ændringer i området ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige og rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering i landskabet:

- 5.2.1** Der findes et dræn, der løber ud i marken lige nord for den planlagte nye stald. Såfremt drænet vil komme til at ligge inden for 15 m af bygningen skal det lægges i faste rør.
- 5.2.2** Den nye gyllebeholder ca. 800 m syd for ejendommen skal fjernes, når den ikke længere er i drift.
- 5.2.3** De to eksisterende gylleholdere skal fjernes, når de ikke længere er i drift.
- 5.2.4** Der skal etableres skærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder, der etableres ca. 800 m syd for ejendommen.
- 5.2.5** Læhegnet der vil løbe syd for den nye stald og parallelt med Favstrupvej skal vedligeholdes således, at der er en vedvarende og tæt afskærmning.
- 5.2.6** Der skal etableres læhegn syd for de 5 plansiloer, således at der er en vedvarende og tæt afskærmning.
- 5.2.7** Der skal minimum være 15 meter til naboskel syd for den nye kostald.

6 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette afsnit beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

6.1 HUSDYRPRODUKTION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen ønskes ændret fra de nuværende 249,7 DE kvæg til 363,8 DE kvæg svarende til 330 årsmalkekøer, Jersey, 69 kalve (årsdyr 0-5 mdr.) og 69 opdræt (årsdyr 19-24 mdr.).

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift er vist i tabellen nedenfor:

Dyrehold og staldtype for ansøgt drift (situation 1)	Staldafsnit nr.	Antal årsdyr (aldersgrænser)	DE
Malkekøer, løsdriftsstald med sengebåse med præfabrikeret gulv med skrabning min. 8 x i døgnet	6	280	280
Malkekøer, løsdriftsstald med sengebåse og spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Manuel skrabning 2 x dagligt.	1	45	45
Malkekøer, dybstrøelsesbokse. Sygeafdeling.	8	5	5
Opdræt, løsdriftsstald med sengebåse og spalter (kanal, bagskyld eller ringkanal).	2	69 (19-24 mdr.)	23,3
Kalve, enkelt- og fællesbokse/hytter med dybstrøelse	3	69 (0-5 mdr.)	10,5
Dyreenheder i alt			363,8*

* Vil svare til 413,5 DE med de omregningsfaktorer, der trådte i kraft den 1. august 2009.

Bedriften afgiver kviekalvene efter 5 mdr. til et kviehotel og får dem retur, når kvierne er 19 mdr. gamle, hvor de kommer ind i ungdyrstalden. Efter kælvning kommer de over til køerne i den gamle kostald fra 1995, hvor nykælverne vil blive samlet. Herefter over i den nye stald. Situationsplan fremgår af bilag 3.

Fleksibilitet

Der er indarbejdet fleksibilitet i produktionen. En malkekvægsproduktion er en variabel produktionsstype og kvægbruget undergår mange steder en udvikling med en specialisering i enten at have malkekøer eller at passe opdræt. Flexibiliteten ønskes således, at denne specialisering kan tilgodeses hvis nødvendig.

Der er indsendt dokumentation for fleksibilitet (situation 2) med max. antal 352 årskøer (Jersey) og min. antal kalve 44 småkalve mellem 0-3 mdr. (Jersey) og min. Antal opdræt 15 stk. i alderen 23-24 mdr. (Jersey), indenfor det ansøgte antal dyreenheder på max. 363,8 DE. Situation 2 efter udvidelsen angiver yderpunkterne for antallet af dyr, idet det vil være det maksimale antal køer og det mindste antal kvier, ejendommen kan have, indenfor det ansøgte antal dyreenheder på maksimalt 363,8 DE.

Der er lavet beregninger på samtlige nøgletal i husdyrgodkendelsessystemet for denne situation, som det fremgår af efterfølgende to tabeller.

Jersey	Antal dyr	DE	DE gødning	Kg P (fosfor)	Kg N (kvælstof)
Før udvidelsen					
Køer	200	200			
Kvier (0-6 mdr.)	48	7,5			
Kvier (6-25 mdr.)	152	42,2			
I alt		249,9	249,9	4506,47	25897,03
Afsat gødning			0	0	0
Efter udvidelsen (Ansøgt)					
Køer	330	330			
Kvier (0-5 mdr.)	69	10,5			
Kvier (19-24 mdr.)	69	23,3			
I alt		363,8*	281,05	4922,54	29754,55
Afsat gødning			82,74	1460,73	8677,79
Efter udvidelsen (Fleksibilitet)					
Køer	352	352			
Kvier (0-3 mdr.)	44	6,3			
Kvier (23-24 mdr.)	15	5,3			
I alt		363,6*	280,89	4899,85	29743,04
Afsat gødning			82,74	1460,73	8677,79

♦ Vil svare til 413,5 DE med de omregningsfaktorer, som forventes at træde i kraft den 1. august 2009.

* Vil svare til 415,1 DE med de omregningsfaktorer, som forventes at træde i kraft den 1. august 2009.

Der forekommer meget små variationer i meremissionen af ammoniak fra anlægget ligesom lugtberegningerne og ammoniakreduktionen varierer en lille smule (se tabellen nedenfor). Alle variationerne i fleksibilitetsberegningen (Fleksibilitet) er dog lavere end det ansøgte og overholder lovgivningens generelle krav, jævnfør de efterfølgende afsnit.

Nøgletal	Ansøgt	Fleksibilitet
Antal dyreenheder (Nudrift = 249,9 DE)	363,80	363,60
Fosforberegning		
P-overskud	4,3	4,1
Nitratberegning (Overfladevand)		
De _{max}	1,217	1,217
DE _{reel}	1,69	1,69
Kg N/kg DE _{max}	55,9	55,8
Kg N/kg DE _{reel}	55,8	55,6
% ekstra efterafgrøder	2,01	2,01
Ammoniak		
Evt. yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet om 15%	-237	-243
Samlede emission fra anlæg	2705,77	2706,36
Meremission fra anlæg	-40,97	-40,39
Lugtgeneberegning		
Byzone	263,61	257,15
Samlet bebyggelse	178,15	171,54
Enkelt Bolig	83,36	81,32

Fleksibilitet indenfor de forskellige dyretyper forudsætter, at myndigheden til enhver tid kan få forevist dokumentation, som beskriver sammensætningen af dyr, for derved at sikre sig at årsproduktionen ikke overstiger det tilladte.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune finder på baggrund af ovennævnte, at det er rimeligt at indarbejde en fleksibilitet i produktionen, da dette ikke vurderes at medføre forøget forurening eller nabogener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrproduktion:

6.1.1 Den samlede produktion må ikke overstige 363,8 DE, svarende til 330 årskøer (Jersey), 69 småkalve 0-5 mdr. (Jersey) og 69 årsopdræt 19-24 mdr. (Jersey).

6.1.2 Indenfor produktionen tillades afvigelser i antallet af dyr på op til maksimalt 352 årskøer (Jersey), 44 småkalve 0-3 mdr. (Jersey) og 15 årsopdræt 23-24 mdr. (Jersey), så længe det maksimale antal DE på 363,8 DE ikke overskrides.

6.2 STALDANLÆG OG VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er på ejendommen to løsdriftsstalde, som er indrettet med spalter i køernes og kviernes gangareal samt en gammel ombygget kostald. Se tabellen i afsnit 5.1 samt oversigtskort over ejendommen i bilag 3.

"Kostald (1)"

Stalden er opført i 1995. Stalden er en eksisterende sengestald med spalter. Der igangsættes skrabning, 2 gange dagligt med bobcat i forbindelse med malkning, for at holde spalterne rene og minimere ammoniakfordampningen. I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en opsamlingsplads, som benyttes i forbindelse med malkning. Dette vil reducere antallet af sengebåse. Opsamlingspladsen vil ligeledes blive skrabet 2 gange dagligt efter malkning. Der er naturlig ventilation. Drænet gulv med fald mod dræn og spalteskrabere er fravalgt, da udvidelsen sker i den eksisterende stald, som er en sengebåsestald med spalter.

I nudrift er alle malkekøerne opstaldet i dette staldafsnit. Efter udvidelsen vil det kun være 15% af malkekøerne, som vil være opstaldet her.

"Ungdyrstald (2)"

Stalden er opført i 1978 og renoveret i 2004. I 2004 blev stalden renoveret og ændret fra dybstrøelse til sengebåsestald med spalter. Stalden anvendes til de store kvier fra ca. 19-24 mdr.

"Gl. kostald (3)"

Stalden er fra 1908. Ombygget til dybstrøelsessbokse til kalve i alderen 4-6 mdr. Der er mekanisk ventilation med 8.759 driftstimer pr. år. Der ansøges om, at stalden skal rives ned, og i stedet for skal der etableres en overdækket plads på fast bund til kalve.

"Foder- og maskinlade (4)"

Foder- og maskinladen er fra 2004. I forbindelse med ansøgningen ønskes denne forlænget med 30 m, som holdes i tilsvarende materialer og dimension.

"Ny kostald (6)"

Den nye stald ønskes etableret med præfabrikeret gulv og skrabning minimum 8 gange i døgnet. Dette er BAT teknologi. Stalden skal være med sengebåse og forventes kun at skulle bruges til malkekøer. Der vil være naturlig ventilation (BAT).

"Ny kalvestald (7)"

Overdækket plads med fast bund til kalve i dybstrøelsesbokse i alderen 0-5 mdr. Der vil være naturlig ventilation (BAT). Det er ikke muligt, at etablere ammoniakreducerende teknologi (skraber og forsuringsanlæg) i dybstrøelsesbokse.

"Ny kælvnings- og sygeafdeling (8)"

Etablering af en dybstrøelses- og sygeafdeling på 12 x 30 m. Der vil være naturlig ventilation (BAT).

Der henvises endvidere til kapitel 10 omkring Bedst Tilgængelig Teknik (BAT).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens staldanlæg mv. er miljømæssig forsvarlig. Der anvendes BAT bl.a. i form af naturlig ventilation i alle staldene. Den gamle kostald med mekanisk ventilation bliver nedrevet og erstattes af en ny kalvestald med naturlig ventilation.

I forbindelse med revurderingen vil det blive vurderet, hvornår ungdyrstalden (stald nr. 2) skal renoveres og leve op til bedste tilgængelige staldsystem og stilles vikår herom.

Der stilles ikke vilkår til, at der skal skraber på spalterne i kostalden fra 1995, idet kommunen vurderer, at dyretrykket i det ansøgte projekt (15% af kørerne) i denne kostald reduceres væsentligt i forhold til nudrift (100% af kørerne). Miljøgevinsten vil derfor ikke stå mål med omkostningerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for staldanlæg:

6.2.1 Den nye kostald (stald nr. 6) skal etableres med præfabrikeret drænet gulv og med skraber i henhold til byggeblad BAT 107.04-51 fra Landbrugets Rådgivningscenter.

6.2.2 Gulvet i den nye stald (stald nr. 6) skal rengøres med spalteskraberne mindst 8 gange i døgnet.

6.2.3 Spalterne i kostalden fra 1995 (stald nr. 1) samt opsamlingspladsen skal skrubes i forbindelse med hver malkning dog minimum 2 gange dagligt.

6.2.4 Den gamle kostald fra 1908 skal nedrives og erstattes af ny kalvestald (stald nr. 3) med naturlig ventilation.

6.3 FODRING OG FODEROPBEVARING**MILJØTEKNISK REDEGØRELSE**

Der fodres med fuldfoder til kørerne bestående af ensilage og råvarer. Til kvierne, som er opstaldet på anden ejendom, laves en foderblanding 3 x ugentligt. Foderblandingen består af ensilage samt råvarer.

Hovedsagligt produceres al grovfoder på eget og forpagtet jord (primært majs og græs). Indkøbt foder består primært af råvarer, som læses af i foderladen.

I foderladen opbevares tørfoder, såsom sojaskrå, roepiller, rapskager, korn og mineraler. Der er desuden placeret en silo i det sydøstlige hjørne af gårdspladsen, op til kostalden og ungdyrstal-

den. I denne opbevares kraftfoder. Foder- og maskinladen bliver forlænget med 30 meter i vestlig retning i samme materialer.

Der findes 5 plansiloer på ejendommen beliggende øst for foder- og maskinladen. De 3 af plansiloerne er 8 m brede, og de resterende 2 plansiloer er 12 m brede. Alle 5 siloer er ca. 25 m lange og ønskes forlænget med 20 m i forbindelse med den ansøgte udvidelse. Der vil blive etableret endemur i de 5 plansiloer.

Der er en plansilo lige nord for ajletanken. Denne plansilo er 14 m bred og uden sider. I forbindelse med udvidelsen ønskes der etableret sider, og den ønskes forlænget med 10 m. Herudover er der en ubenyttet plansilo, der ligger lige op ad kostalden fra 1908, denne ønskes nedlagt. Med de ansøgte forlængelser af eksisterende plansiloer forventes det, at alt grovfoder fremover kan opbevares på beton. Såfremt der er ensilagemarkstakke, vil de højst være placeret på samme sted i 12 måneder. Der vil derefter gå 5 år, før ensilagen igen placeres på samme sted.

Håndtering af ensilage vil ske således, at eventuelle lugt- og fluegener for nabobeboelser minimeres. Eventuelt foderspild vil blive fejlet op og tilført møddingspladsen.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagteko og evt. slagtekalv). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Det nye foderplanlægningssystem NORFOR benyttes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de tiltag der laves mht. opbevaring og håndtering af foder og ensilage er med til at sikre, der ikke sker en øget påvirkning af omgivelserne, samt at BAT bliver opfyldt i forhold til fodring.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fodring og ensilageopbevaring:

6.3.1 De 5 plansiloer kan forlænges med maks. 20 meter i sydlig retning med endemur og plansiloen nord for den gamle ajletank kan etableres med sider og forlænges med 10 meter. Skal udføres i henhold til byggeblad 103.09-01 fra Landbruges Rådgivningstjeneste.

6.3.2 Der skal foretages overfladebehandling af ensilagesiloerne efter behov, som skal kontrolleres en gang årligt, når siloerne er tomme, og evt. skader på betonen skal repareres.

6.3.3 Foder- og maskinladen kan forlænges med 30 m i vestlig retning og skal opføres i samme materialer

6.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG SAMT BESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi: I før situationen var det samlede elforbrug på ca. 125.000 kWh. Strømmen bruges bl.a. til malkning, ventilation, nedkøling af mælk, gyllehåndtering, foderhåndtering og belysning. Ved udvidelsen forventes elforbruget at stige til 175.000 kWh (stigning på ca. 28%).

Af anden energi anvendes der dieselolie, i førsituationen var dieselolieforbruget ca. 35.000 l. Det forventes ikke, at dieselolieforbruget vil stige med udvidelsen, da det vil være samme antal foderblandinger, det vil bare være større læs.

I forbindelse med udvidelsen er der påtænkt følgende for at spare på energiforbruget: I den nye stald vil der være naturlig ventilation, der sker ingen opvarmning af driftsbygninger. Dette sker ved at have ovenlysplader i taget og lyse farver i stalden. Der anvendes lavenergilysstofrør. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i staldene og vågelys om natten. Kostalden fra 1908 med mekanisk ventilation fjernes og erstattes af en overdækket plads med naturlig ventilation.

Det er påtænkt, at genindvinde varmen fra malkeanlægget til opvarmning af stuehus (BAT).

Logistikken i forbindelse med blanding af foder er indrettet, således at afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget. Der udføres så vidt muligt flere arbejdsopgaver på én gang i markbruget.

Vand: Den mængde vand der årligt bliver brugt i produktionsanlægget er i før situationen på 6.415 m³. I eftersituationen forventes det at være på 8.815 m³ (stigning på ca. 27%). Malkekvæg drikker mellem 30-100 liter dagligt afhængig af ydelse, foder og vejrforhold. Herudover kommer mængden af vand til vanding i marken. Dette forventes dog at være det samme som før udvidelsen.

Forbruget af vaskevand i både før og efter situationen er på 515 m³. Størstedelen af vaskevandet går til vask af malkeanlæg, en lille del går til vask af inventar, maskiner o.lign. samt evt. spild. Da det er den samme malkestald og maskinpark m.m. efter udvidelsen, forventes forbruget af vaskevand ikke at stige. I den nye kostald installeres drikkekar med stor vandoverflade til kreaturerne, så der er et begrænset drikkespild (disse er ligeledes BAT).

Vaskeanlægget genanvender vandet og vaskemidler 14 gange. Ved hver 14. skylning skiftes vand og midler. Vandkøling af mælketank sker ved brug af genbrugsvand. Det er et lukket system, hvor vandet først køles ned af en isvandskøler. Det nedkølede vand køler mælketanken, hvilket medfører opvarmning af vandet, der så recirkuleres til isvandskøleren for at blive nedkølet, hvorefter processen starter igen. Systemet er vandbesparende, da det er et lukket system, hvor den samme mængde vand bruges igen og igen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Ved tidligt i forløbet at inddrage en energikonsulent i vurderingen af ejendommens energiforbrug vurderes det, at der holdes en fokus på eventuelle energibesparende teknikker.

Det vurderes, at malkeanlægget og mælkekøleanlægget er de enkeltposter i det totale energiforbrug, der vægter mest. Løbende kontrol og vedligeholdelse af disse er således særligt relevante.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

6.4.1 Anlæg der er særligt energiforbrugende, såsom malkeanlægget og mælkekøleanlægget, skal serviceres og vedligeholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller i henhold til producentens/leverandørens specifikationer, således at de kan fungere energiefektivt.

6.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND OG AFLØBSFORHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen omfatter vand fra vask af stalde, inventar, tankrum, malkeanlæg, drikkevandsspild, vand fra vask af maskiner, samt overfladevand fra møddingsplads og plansilo.

Mængden af spildevand er angivet i nedenstående tabel.

Spildevandstyper	Før udvidelse	Efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	500 m ³ /år	500 m ³ /år	Gyllebeholder
Vaskevand fra vaskepladser	15 m ³ /år	15 m ³ /år	Gyllebeholder
Sanitært spildevand	0 m ³ /år	0 m ³ /år	Findes ikke i driftsbygningerne.
Regnvand tilledt gyllebeholder fra befæstede arealer og direkte nedbør i beholder.	1.287 m ³ /år	3.975 m ³ /år	Gyllebeholder
Tagvand	3.000 m ³ /år	5.000 m ³ /år	Ledes til dræn til i marken.
Ialt	4.802 m³/år	9.490 m³/år	

Kapacitetsberegninger er vedlagt ansøgningen. Afløbsplan for ejendommen på Favstrupevej 65, Christiansfeld findes i bilag 4.

Malkeanlægget vaskes rutinemæssigt 2 x dagligt. Generelt vaskes alle mobile maskiner ca. 2 gange årligt (traktorer, fodervogn, osv.).

Ved den gamle kostald fra 1908, som nedrives – og ombygges til en overdækket kalvestald – er der midt for på den vestlige side en opsamlingsbeholder med afløb til ajlebeholder. Det er også denne der tager spildevand fra møddingspladsen samt den ensilagesilo som ligger nord for foder- og maskinhuset.

Fra de 5 ensilagesiloer er der afløb, som ledes til to fortanke der er beliggende syd for ungdyrstalden og syd for kostalden fra 1995. Herfra ledes det videre til gyllebeholderne. Vask af marksprøjte og maskiner sker på vaskepladsen med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder. Vaskepladsen er beliggende ved fortanken syd for ungdyrstalden.

Der ledes ikke forurenede spildevand fra produktionsbygninger eller pladser til grøfter og dræn. De eksisterende bygninger er forsynet med tagrender og regnvandet ledes derfra til dræn i marken. Den nye stald bliver forsynet med tagrender og ledes derfra til faskiner, hvorfra det nedsives. Der ansøges om separat nedsivningstilladelse til nedsivning af tagvand fra den nye kostald.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der ansøges om tilladelse til nedsivning af tagvand fra den nye kostald og Kolding Kommune vurderer, at dette er en tilfredsstillende løsning for spildevandet. Denne tilladelse gives særskilt.

Ydermere vurderer kommunen, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift.

Samlet vurderer kommunen, at håndteringen af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for spildevand:

6.5.1 Det er en forudsætning for opførelse af den nye kostald og udvidelsen af foderladen, at der opnås en særskilt udledningstilladelse til nedsivning af tagvand. Såfremt afledningsmetoden ønskes ændret, skal der forinden ansøges om spildevandstilladelse hos kommunen.

6.5.2 Al vask af maskiner eller redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal foregå på fast bund med afledning af spildevandet til beholder.

6.6 AFFALD OG DØDE DYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Affaldet vil typisk kunne opdeles som vist i nedenstående tabel:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder
Olie- og kemikalieaffald:				
Spildolie	Værksted i 200 L tromler	Afhentes af Dansk Oliegenbrug	Dansk Oliegenbrug	350 L*
Olie- og brændstoffiltre	Værksted	Transporterer selv	Kommunal genbrugsplads	20 stk*
Spraydåser	Værksted	Kommunal affaldsordning		20 stk*
Medicinrester og kanyler	Medicinrester haves ikke. Kanaler opbevares i kanyleboks.	Dyrlæge	Dyrlæge	1 kg*
Tørbatterier - NiCd	Værksted	Produkthandler (Bakkegården)	Bakkegården	3 stk*
Fast affald:				
Lysstofrør	-	Kommunal affaldsordning	-	30*
Metalaffald	Værksted	Produkthandler (Bakkegården)	Bakkegården	varierende
Tom emballage (plast)	Udendørs på befæstet areal	Danske Affald	Dansk Affald	varierende
Diverse brændbart		Kommunal genbrugsplads	Kommunal genbrugsplads	varierende
Plastik	Container	Kommunal affaldsordning	Kommunal genbrugsplads	Varierende

* Mængder er skønnede, da det over den 8-årige godkendelsesperiode vil afhænge af mange variable lige fra klima, udbytter i marken, sygdom i besætning, modernisering af produktionen eller leverandørskift af produkter anvendt i produktionen.

Der forefindes en affaldscontainer på 3 m³, der tømmes af Dansk Affald efter aftale.

Spildolie oplagres i olietønder, som står i maskinhuset/værkstedet. Spildolien oplagres i 200 liters tønder på befæstet areal uden afløb og med kant rundt om tromlerne.

De døde dyr opbevares overdækket ved de to gyllebeholdere på ejendommen. De døde dyr er placeret over jordniveau på betonspalter. Der er mere end 100 m fra afhentningsstedet til nærmeste nabo. De døde dyr afhentes af DAKA efter aftale.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen, samt sørge for at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Der skal således foretages en sortering af større mængder papir, pap og plastic m.v., og såfremt det er muligt at genbruge affaldet, skal det bortskaffes til genanvendelse.

Ved at inddrage en af Kolding Kommunes affaldskonsulenter i vurderingen af ejendommens produktion, opbevaring og bortskaffelse af affald sikres det, at ejendommen holder fokus på området. Kommunen vurderer på denne baggrund, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaringen, sortering og bortskaffelsen af affald fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for affald og døde dyr:

6.6.1 Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares ved de to gyllebeholdere på ejendommen, og der skal anvendes kadaverkap, til afskærmning.

6.6.2 Ejendommen skal senest 1 år efter byggeriet er afsluttet have besøg af Kolding Kommunes affaldskonsulent med henblik på optimal og korrekt håndtering af affald.

6.7 OLIEPRODUKTER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen findes 3 olietanke, se nedenstående tabel.

Størrelse	Årstal	Indhold	G-nr.	Nr.	Placering
1.800	1997	Diesel til biler		71373-01	Udendørs sydøst for værksted
1.800	2003	Fyringsolie	01-5323	130080	Udendørs i haven nord for værksted
5.900	2008	Dieselolie	01-5023	009850	Udendørs på betonplads nord for maskinhus

Placering af olietankene fremgår af bilag 4. Den store tank er placeret nær ajlebeholder og gødningstank. Placeringen er p.t. valgt, fordi det er på beton. Placeringen er uhensigtsmæssig, da tanken let kan ses, hvilket øger risikoen for tyveri. Tanken påtænkes fjernet, hvilket også er årsagen til, at der ikke er etableret en påkørselsbarriere.

Spildolie oplagres i olietønder, som står i maskinhuset/værkstedet. Spildolien oplagres i 200 liters tønder på befæstet areal uden afløb og med kant rundt om tromlerne.

Vaskemiddel og andet til rengøring af malkeanlægget opbevares i teknikrummet. Vand fra vask af malkeanlægget indeholder rengøringsmidlerne Divosan TC 86 og Cipton. Begge rengøringsmidler er fra firmaet Johnson Diversey. Der anvendes almindelig opvaskemiddel til generel rengøring. Højeste fareklassificering er C, ætsende. De nævnte midler vil kunne blive ændret jf. den generelle udvikling og markedsmekanismer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at placeringen af olietanke samt opbevaring af spildolie ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for råvarer og hjælpestoffer:

6.7.1 Tankpistol på dieseltankene må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

6.7.2 Der skal etableres en påkørselspullert ved olietanken (5.900 l) fra 2008. Der skal kunne modstå påkørsel fra landbrugsmaskiner og skal stå på varigt stabilt underlag.

6.7.3 Ved evt. spild ved olie- og dieseltanke skal spildet opsuges med fx kattegrus eller savsmuld og evt. forurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.

6.7.4 Nye olie- og brændstoftanke skal anmeldes til kommunen forud for opsættelse. Kommunen skal underrettes ved ændret placering af tanke samt ved sløjfning.

6.8 KEMIKALIER OG PESTICIDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Kemikalier opbevares på nuværende tidspunkt i den gamle kostald fra 1908. Denne påtænkes fjernet, hvorefter et nyt kemirum vil blive etableret i værkstedet. Kemikalier opbevares aflåst og på fast bund uden afløb.

Sprøjten fyldes med vand fra en 8.000 liter buffertank. Der er ved påfyldning af sprøjte ikke direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten, således at der ikke er risiko for tilbageløb.

Påfyldning af plantebeskyttelsesmidler vil ske på vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller på det areal, hvor plantebeskyttelsesmidlet skal udbringes. Vaskepladsen er befæstet, så der ikke kan ske nedsivning i jorden eller afstrømning til det omgivne område.

Rengøring af sprøjte foregår i mark med skylletank samt på vaskepladsen. Uvasket sprøjte eller traktor, der er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, placeres på behandlet areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag.

Såfremt et udendørs areal, hvorpå der udbringes plantebeskyttelsesmidler, anvendes til påfyldning eller vask, vil der inden for en vækstsæson benyttes et nyt område ved hver påfyldning og ved hver vask. Sprøjtning foretages af 3 personer, som alle har sprøjtecertifikat.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at placering, opbevaring samt håndtering af kemikalier og pesticider ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og grundvand under forudsætning af overholdelse af nedenstående vilkår.

Påfyldning af sprøjte sker fra buffertank, således at der ikke er tilbageløb. Rengøring af sprøjte foregår i marken på forskellige bevoksede steder eller på vaskepladsen med afløb til beholder. Kommunen vurderer, at håndteringen af sprøjteudstyr er tilstrækkelig til at minimere risikoen for spild og uheld.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kemikalier og pesticider:

6.8.1 Kemikalier og pesticider skal opbevares i aflåst rum, på kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak eller dræn.

6.8.2 Påfyldning af marksprøjte med sprøjtemidler skal foretages på vaskepladsen med afløb til gyllebeholder. Alternativt skal sprøjten påfyldes i marken på det areal, der skal sprøjtes.

6.8.3 Markssprøjten (slinger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra sprøjten ved kørsel til og fra marken.

6.9 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udarbejdet en beredskabsplan (jf. bilag 12), der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer såsom brand, udslip af gylle ved pumpning, defekte rørforbindelser, brud på gyllebeholdere ved påkørsel eller materialetræthed, ved sabotage, udslip og spild af kemikalier eller olie og strømsvigt. Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages service på anlæggene løbende efter behov.

Ombygning og opførelse af ny stald og ny gyllebeholder tilstræbes at foregå uden gene for den daglige drift og omgivelserne.

I den daglige drift kan der være risiko for at et vandrør sprænger, og ved sådanne uheld afbrydes vandforsyningen på hovedhanen. Autoriseret elinstallatør laver eftersyn på ejendommens el-installationer hvert 5. år. Der findes pulverslukkere på bedriften, som kontrolleres efter foreskrifterne.

Påfyldning af sprøjte sker fra buffertank, således at der ikke er risiko for tilbageløb. Rengøring af sprøjte foregår i marken på forskellige bevoksede steder eller på vaskepladsen med afløb til beholder.

Der er sundhedsrådgivning af besætningen hver anden uge, hvilket er med til at forøge sundheden i besætningen og dermed er der også færre døde dyr.

Beholderen til flydende gødning står på beton med en opkant således at eventuelt spild kan opsamles. Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads i beholderne, al gyllepumpning overvåges. Pumpning af gylle fra fortanke til gyllebeholder sker ved traktorpumpe og under konstant opsyn. Ajlebeholderen har en elpumpe med afbryder. Gyllevogne fyldes med sugekran, således at der ikke er risiko for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn.

De foreskrevne serviceeftersyn på maskiner og malkeanlæg o.lign. overholdes. De eksisterende plansiloer udvides, således at alt grovfoderet kan opbevares på fast bund med afløb til beholder. Hermed undgås risici for saftafløb og for at køre fast i markarealerne, som kan være et problem når ensilagen opbevares i markstakke.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med en beredskabsplan og ovenstående miljøtekniske beskrivelse vil være muligt at forholde sig til at modvirke de evt. driftsforstyrrelser, uheld og risici der typisk vil kunne opstå på en ejendom af den type og størrelse, der er ansøgt om.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser eller uheld:

6.8.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt, at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.

6.8.2 Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 2 uger efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.

6.8.3 Nærværende uheld skal noteres i driftsjournal, og der skal udarbejdes procedure med henblik på forebyggelse af disse. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.

6.8.4 Beredskabsplanen for ejendommen, der fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal vedligeholdes løbende og revurderes minimum 1 gang årligt af driftsherren, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

6.8.5 Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredsskabsplanen, på et for medarbejderne let forståeligt sprog.

7 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

7.1 GØDNINGSTYPER, MÆNGDER OG UDBRINGNINGSMETODE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gødningstyper og mængder

Ifølge det elektroniske ansøgningssystem er den producerede husdyrgødningsmængde i nudrift totalt 25.897,03 kg N/år og 4.506,47 kg P/år svarende til 249,94 DE fordelt på 31,36 DE dybstrøelse og 218,58 DE kvæggylle. Der modtages og afsættes ingen husdyrgødning fra andre ejendomme i nudrift.

I tabellen nedenfor gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion (Jf. det elektroniske ansøgningsskema).

Gødningstype	Kg Kvælstof	Kg Fosfor	DE
Kvæggylle	36.536,46	6.148,96	348,27
Dybstrøelse	1.895,88	234,31	15,52
Fast gødning	0	0	0
Modtaget husdyrgødning	0	0	0
Afsat husdyrgødning (kvæggylle)	-8.677,79	-1.460,73	-82,74
I alt	29.754,55	4.922,54	281,05

Udbringningsmetode

Det er både maskinstation og ansøger, der står for udbringningen af gyllen. Ansøger har en 18 m³ gyllevogn med nedfælder. Omfanget af ammoniakfordampning og lugtgener fra marker hvorpå der er udbragt gylle, afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Gyllen nedfældes i græsarealer og i sort jord forud for såning af majs.

Der findes arealer med nogen hældning, og på disse nedfældes gyllen, således at der ikke sker et afløb af gylle. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Harmoni

Ejendommens ejede og forpagtede arealer fremgår i den efterfølgende tabel, hvor også modtagere af kvæggylle er vist (jf. bilag 7).

Gødningstype	Areal, ca. ha	DE afsat
Totalt areal fordelt på:	183,1	
Forpagtet	29,6	
Ejet:	154	
Bygningsmasse, mv.	6	
Skov	6,5	
Vej, hegn, bræmmer, mv.	5	
Udbringningsareal	136,34	
Udbringsareal ejet og forpagtet i alt	165,94	281,05
Gylleaftaler med:		
Otto Gerthsen, Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld	49,47	69,24
Jens Wiborg, Bojskov Byvej 22, 6070 Christiansfeld	48,34	13,50
I alt		363,79

Der udbringes husdyrgødning fra i alt 281,05 DE på de ejede og forpagtede arealer svarende til 1,69 DE/ha. Harmonikravet er 1,7 DE/ha og er dermed overholdt.

Der afsættes i alt 82,74 DE husdyrgødning i form af kvæggylle, jf. tabellen ovenfor.

Det forventes, at der vil træde nye regler i kraft den 1. august 2009 vedrørende omregningsfaktorerne, som anvendes til at beregne dyreenheder for kvæg ud. Dette vil betyde, at det samme antal dyr vil kræve væsentlig mere jord efter den 1. august 2009 for at opfylde harmonikravet eller også skal antallet af dyr reduceres betydeligt. I dette projekt vil det betyde, at den ansøgte drift på 363,8 DE vil svare til 419,3 DE, hvilket vil kræve omkring 33 ha mere for at overholde kravet på 1,7 DE/ha.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at når der afsættes 82,74 DE husdyrgødning er der tilstrækkeligt areal på ejendommen til at udbringe den producerede mængde husdyrgødning. Der udarbejdes § 16-godkendelse på begge modtagere af husdyrgødning, gyllen må ikke afsættes før § 16-godkendelserne er givet.

Det generelle harmonikrav på 1,7 DE/ha er overholdt med DEreel på 1,69 DE/ha.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for gødningstyper, mængder og udbringningsmetode:

7.1.1 Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de ejede og forpagtede arealer, der fremgår som udbringningsarealer, i alt 165,94 samt de viste 97,81 ha aftalearealer, jf. bilag 7.

7.1.2 Eventuelt nye udbringningsarealer skal anmeldes til Kolding Kommune inden planårets begyndelse 1. august og skal godkendes før ibrugtagning.

7.2 OPBEVARING OG HÅNTERING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning er 6.530 m³ gylle i staldene samt 3.975 m³ spildevand, vaskevand, m.v. i alt 11.005 m³.

Samlet kapacitet i gyllebeholderne er 10.930 m³, svarende til 11,9 mdr. opbevaringskapacitet, hvilket opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens krav på 9 mdr.s opbevaringskapacitet.

Opbevaringsanlæg på ejendommen er vist i tabellen nedenfor samt på bilag 3 og 4.

Anlæg	Kapacitet, m ³	Opførelsesår	Overdækning	% før	% Efter
Mullerup gyllebeholder	2.553	1995	Flydelag	42	25
Mullerup gyllebeholder	3.050	2006	Flydelag	50	30
Gylle/Ajle-beholder	527	1989	Låg	8	5
Eks. Kanaler og fortank	800				
Ny gyllebeholder	4.000	2009	Nej		40
Ialt	10.930			100	100

De eksisterende gyllebeholdere er godkendt og tilmeldt den lovpligtige 10-årige beholderkontrol. Beholderne fra 1989 og 1995 blev kontrolleret i henholdsvis 2001 og 2006. Alle de eksisterende beholdere ligger i forbindelse med de eksisterende bygninger. Der opbevares kun husdyrgødning fra ejendommen i gyllebeholderne.

Det sikres, at der altid er flydelag på gyllebeholderne (BAT). Efter omrøring i forbindelse med udbringning kontrolleres det, at der igen dannes flydelag. Om nødvendigt snittes halm eller lignende for at genetablere flydelaget. Der føres lovpligtig logbog på hver af gyllebeholderne.

Pumpning af gylle fra fortanke til gyllebeholder sker ved traktorpumpe og under konstant opsyn. Der pumpes ca. månedligt fra de eksisterende stalde og ca. ugentlig fra den nye stald. Der pumpes ikke på samme tid. Det tjekkes løbende, om der er plads i de enkelte beholdere.

Ajlebeholderen på 527 m³ har en elpumpe med afbryder. Når der pumpes fra denne beholder pumpes gylle over til fortanken ved stalden og derfra i rørledninger over til de to store gyllebeholdere med en traktorpumpe.

Gyllevogne fyldes med sugekran, således at der ikke er risiko for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn.

Ny gyllebeholder

I forbindelse med udvidelsen etableres en gyllebeholder på 4.000 m³ ca. 800 m syd for den nye stald (jf. bilag 4). Gyllebeholderen vil blive placeret i en naturlig lavning og være delvist skjult af bevoksning mod nord og vest. Der vil ikke være forbindelse til vandløb. Dybden bliver ca. 4 m, heraf ca. 1,7 m over terræn og ca. 36 m i diameter.

Når gyllen skal pumpes fra de nuværende beholdere og til den nye gyllebeholder vil der blive lagt en overjordisk slange. Gyllepumpningen vil ske under konstant opsyn og de overjordiske slanger gør, at det vil være lettere at holde øje med pumpningen. Gyllen pumpes fra de nuværende gyllebeholdere indtil den nye gyllebeholder er fyldt, hvilket forventes at tage 1-2 arbejdsdage.

Der etableres et underjordisk rør under Favstrupvej, og syd for Favstrupvej ledes gyllen igen i en overjordisk slange via mark- og skovvej ned til gyllebeholderen. Det underjordiske rør under Favstrupvej, i forbindelse med pumpning af gylle til den nye gyllebeholder, gør at gyllepumpning ikke vil være til gene for trafikanterne. Trafikafdelingen i Kolding Kommune har givet en principiel godkendelse af ledningsanlæg i offentligt vejareal. Inden etablering skal der søges gravetilladelse hos Driftsafdelingen i Kolding Kommune, der skal meddele en endelig godkendelse til et underjordisk rør under Favstrupvej.

Antallet af tunge transportere fra ejendommen til de sydlige harmoniarealer vil blive reduceret væsentligt, da gyllen i den nye gyllebeholder vil blive brugt til disse arealer. Dette vil også medføre, at vejene ikke belastes i samme grad både hvad angår vægt men også evt. gyllespild. Herudover vil lugtgenerne også være reduceret, da pumpning af gylle vil foregå over en kort periode på 1-2 dage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at gyllebeholderne sikrer en god og sikker opbevaring af den flydende husdyrgødning og at der med veletablerede flydelag sikres en god næringsstofudnyttelse og tilstrækkelig begrænsning af lugtgener.

Da gyllevogne fyldes med sugekran, vurderer kommunen at risikoen for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn er minimal, og der er på denne baggrund ikke stillet vilkår om påfyldningsplads ved den nye gyllebeholder.

Gylleudbringning sker med nedfælder (BAT) på græsarealer og i sort jord forud for såning af majs. Det er både maskinstation og ansøger, der står for udbringningen af gyllen.

Det vurderes, at en opbevaringskapacitet på 11,9 måneder sikrer, at der er en god bufferkapacitet på ejendommen ud over husdyrgødningens bekendtgørelsens minimumskrav.

Kommunen vurderer at den nye gyllebeholders placering er erhvervsmæssigt nødvendigt og at placeringen vil mindske gener for trafikanter og omkringboende.

Kolding Kommune vurderer, under overholdelse af efterfølgende vilkår, at opbevaring, håndtering og udbringning af den flydende husdyrgødning er miljømæssig forsvarlig og ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning:

7.2.1 Pumperørforingen fra eksisterende gyllebeholdere til den nye gyllebeholder skal foretages under konstant opsyn.

7.2.2 Gyllevogne skal fyldes med sugekran.

7.2.3 Der skal foretages kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletankene mindst hvert 10. år, f.eks. i forbindelse med beholderkontrol.

7.3 FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den årlige produktion af fast husdyrgødning er beregnet til 221 m³ dybstrøelse fra kalvehytterne og kælvningsboksene.

Halm og fast gødning fra kælvningsbokse og småkalve (0-5 mdr.) opbevares på møddingplads med afløb til opsamlingsbeholder. Herfra pumpes over i ajlebeholder. Der strøs med rigelig halm, så tørstofprocenten er på mindst 30 %. Fast gødning oplagres på fast plads med afløb til opsamlingsbeholder (jf. bilag 4). Der pumpes herfra til ajlebeholder og derfra via rørledning til gyllebeholderne. Møddingspladsen tømmes 1 gang årligt. Gødning fra de helt små kalve tilføres dagligt til møddingplads sammen med foderrester.

Når dybstrøelsen er kompostlignende, har et tørstof på minimum 30 % og ikke giver anledning til udsivning, kan gødningen opbevares i markstak, som overdækkes med plast eller lignende. Der anvendes normalt ikke markstakke.

I foråret 2009 er møddingspladsen blevet gennemgået og repareret de steder, hvor det blev fundet nødvendigt. Møddingspladsen efterses jævnligt og meget grundigt minimum en gang om året, når den er blevet helt tømt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dybstrøelsen opbevares på møddingspladsen og køres kun ud 1 x årligt. På trods af daglig tilførsel af dybstrøelse fra kalvene vurderer Kolding Kommune som følge af, at der kun køres ud 1 x årligt, at størsteparten af gødningen bør overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale således at ammoniakfordampningen mindskes. Dybstrøelse udbringes direkte fra møddingsplads og stald direkte til nedpløjning før afgrøde (BAT).

Markstakke må ikke placeres på arealer i nitratfølsomt indvindingsopland af hensyn til risiko for udvaskning af næringsstoffer (jf. vilkår under afsnit 9.5 om Grundvand).

Ved at minimere brugen af markstakke nedsættes udledningen af næringsstoffer til miljøet. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring/behandling af husdyrgødning.

Kolding Kommune vurderer, under overholdelse af efterfølgende vilkår, at opbevaring og håndtering af dybstrøelse er miljømæssig forsvarlig og vil medføre mindst mulige gener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fast husdyrgødning herunder dybstrøelse:

7.3.1 Dybstrøelse fra kalvehytterne og kælvningsboksene skal lægges på møddingsplads eller evt. i gyllebeholder og må ikke lægges direkte i markstak.

7.3.2 Dybstrøelsen på møddingspladsen skal overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale (minimum 90% af overfladen) undtaget herfra er det sted, hvor der tilføres nyt dybstrøelse dagligt.

7.3.3 Ved oplag af dybstrøelse i markstak skal dato og placering noteres i driftsjournal med tilhørende kort. Markstakken må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.

7.2.5 Det skal dagligt tjekkes om der skal pumpes fra opsamlingsbeholder ved møddingspladsen og over i ajlebeholder

7.4 OPBEVARING OG HÅNDTERING AF ANDEN GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen forefindes en tank til opbevaring af flydende handelsgødning (Dangødning). Tanken er placeret på den nordlige side af foder- og maskinladen (jf. bilag 4). Den står på beton og har en betonkant rundt om til opsamling af evt. spild. I tilfælde af at hele tanken brister vil indholdet løbe i opsamlingsbeholder ved møddingspladsen (jf. bilag 4). Tanken fyldes af lastbil med et rørsystem. Der anvendes ca. 30-35 tons på årsbasis.

Den flydende gødning køres ud med en marksprøjte, som påfyldes på betonpladsen med afløb til opsamlingsbeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Størsteparten af ejendommens arealer (jf. bilag 7) – bortset fra mark 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, og 7-1 - ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser og/eller i vandindvindingsoplande.

Slam fra renseanlæg indeholder mange miljøfremmede stoffer, hvoraf der kun analyseret for 4 hovedtyper af disse. Kolding Kommune vurderer at vidensgrundlaget for at tillade udspredding af slam i områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande er ufuldstændigt specielt i forhold til langtidsvirkningerne. Af hensyn til grundvandsbeskyttelsen vil Kolding Kommune derfor undgå udbringning af slam og andre affaldsprodukter på marker, som ligger i de førnævnte områder, og derfor er der stillet vilkår herom.

Da der er tale om en malkekvægsproduktion, må der som følge af Arla-gårdens bestemmelser ikke udbringe affaldsprodukter.

Kolding Kommune vurderer under overholdelse af efterfølgende vilkår, at opbevaring og håndtering af anden gødning herunder den flydende gødning er miljømæssig forsvarlig og vil medføre mindst mulig gener for omgivelserne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for opbevaring af anden gødning:

7.4.1. Spildevandsslam, bioaske eller andre affaldsprodukter til jordbrugsformål, må ikke udspredes på ejendommens arealer på grund af markernes placering i område med særlige drikkevandsinteresser og/eller vandindvindingsoplande. Dette gælder dog ikke for mark 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, og 7-1.

8 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

8.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En husdyrproduktion medfører en fordampning af ammoniak, hvor størstedelen afsættes inden for relativ kort afstand af staldene (0-300 m), og en mindre del afsættes i større afstand eller indgår som del af den diffuse baggrundsbelastning.

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i hht. godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2747 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 2706 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 41 kg kvælstof pr. år fra stald og lager.

Emission fra stalde, der er omfattet af det generelle reduktionskrav, men som ikke ændres, er 552,18 kg N. Emission fra stalde, der er omfattet af kravet, og som ændres, er 1.359,48 kg N. Ammoniaktab fra gyllebeholdere er 708,36 kg N. Ammoniaktab fra dybstrøelseslageret er 85,75 kg N. Der sker ingen meremission fra anlæg (-40,97 kg N).

Der ligger ingen udpegede § 7 naturområder indenfor 1.000 m af anlægget (jf. bilag 6), og der er ved besigtigelsen d. 5. september 2008 ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er "Lillebælt", som er beliggende ca. 3,0 km nord-øst for ejendommen samt Pamhule Skov & Stevning Dam beliggende ca. 9,6 km syd for ejendommen. Se nærmere beskrivelse i afsnit 9.3. Se afsnit 9.4 for beskrivelse af Bilag IV-arter.

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udspretningsarealerne. Udbringningsarealerne grænser flere steder op til områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven såsom søer, vandløb eller moser ligesom udbringningsarealerne omkranser disse naturtyper (jf. bilag 6). Der har ikke tidligere været udbragt gødning på de beskyttede områder, og det vil heller ikke ske fremover.

Nærmeste naturområder i forhold til ejendommen er en beskyttet sø beliggende 65 m sydøst for det nye staldanlæg. Nærmeste beskyttet sø er beliggende ca. 110 m sydøst for den nye gyllebeholder. Den beskyttede mose Surmosen ligger ca. 1.100 meter syd øst for ejendommen og 950 m øst for den nye gyllebeholder. Ingen af udbringningsarealerne ligger i direkte tilknytning til åbne vandløb, men der forefindes beskyttede søer på mange af udbringningsarealerne.

Naturområder er vist på kort i bilag 6.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der ske væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der derfor udlagt bufferzoner. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 15 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2007, da ansøgningen er indkommet til kommunen i 2007. Ammoniaktabet beregnes ud fra normtal for kvælstofudskillelsen af dyr (norm 2005/2006), hvor referencenormen for 1 årsko (Jersey) uden opdræt er sen-

gestald med spalter (kanal, linespil) med et ammoniaktab på 8,78 kg N. Referencenormen for 1 årsopdræt (6-25 mdr., Jersey) er sengestald med spalter (kanal, linespil) med et ammoniaktab på 2,30 kgN. Referencenormen for 1 årsopdræt (0-6 mdr. Jersey) er dybstrøelse i hele arealet med et ammoniaktab på 2,15 kgN. Beregningsgrundlaget er 10/2007.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 15 % er overholdt for denne udvidelse i form af det valgte staldsystem (præfabrikeret gulv og skrabere). Spalterne rengøres minimum 8 gange i døgnet. Valg af gulvtypen og skrabning min. 8 gange i døgnet (BAT) medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 237 kg N mere, end hvad der er krævet for at overholde ammoniakreduktionskravet på 15 %. De ekstra kg vurderes som frivillige i forhold til en eventuel senere udvidelse.

Ingen af ejendommens udbringningsarealer ligger indenfor 1.000 m til et § 7-område, hvorfor der ikke er krav om nedfældning i disse områder. Fra 1. januar 2011 gælder kravet om nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker uanset beliggenhed.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er "Lillebælt", som er beliggende ca. 3,1 km nord-øst for ejendommen samt Pamhule Skov & Stevning Dam beliggende ca. 9,6 km syd for ejendommen. Se nærmere vurdering i afsnit 9.3. Bilag IV-arter er vurderet i afsnit 9.4..

Nærmeste § 7-område er et hede-overdrev beliggende ca. 3 km nord-øst for ejendommen indenfor Natura 2000-området "Lillebælt". For overdrev er tålegrænseintervallet overfor kvælstof 10-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 15 kg N/ha/år, hvilket er i den nedre ende af tålegrænseintervallet. Den totale ammoniakemission reduceres i ansøgt drift.

Der sker ingen merdeposition af ammoniak til det nærmeste registrerede § 7- område i henhold til Husdyrloven, hvorfor Kolding Kommune vurderer at projektet vil have en neutral påvirkning på overdrevet og Natura 2000-området. Det vil sige, at den ikke har en negativ påvirkning på habitatsområdets bevaringsstatus.

Der er flere naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i umiddelbar nærhed af ejendommen og dennes udbringningsarealer. Kolding Kommune har den 5. september 2008 besigtiget udbringningsarealerne med henblik på en vurdering af, om arealanvendelsen samt udbringning af næringsstoffer og sprøjtemidler kan være i konflikt med naturbeskyttelsesinteresser. Derudover blev der ført tilsyn med henblik på en vurdering af, om der i tilknytning til naturtyper beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 bør udlægges yderligere dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer til beskyttelse af naturområdet.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at der langs vandløbene på ejendommens egne marker er de lovpligtige 2 meter bræmmer. Derudover sås, at stort set samtlige § 3 beskyttede naturtyper er adskilt fra udbringningsarealerne med levende hegn og dermed er beskyttede mod overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Herudover er der etableret en dyrkningsfri bræmme på min. 20 m ud til den beskyttede mose "Surmosen". Se i øvrigt også punkt 9.2.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse eller ændring af naturområderne. Kolding Kommune vurderer desuden, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde et skærpet beskyttelsesniveau i forhold til naturområder.

Kolding Kommune vurderer samlet, at projektet ikke vil medføre en væsentlig forringelse af naturområderne.

8.2 AMMONIAK OG INTERNATIONAL BESKYTTELSESOMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, Ramsarområde, Fuglebeskyttelsesområde og habitatområde H 96 "Lillebælt", er beliggende ca. 3,1 km nord-øst for ejendommen. Fuglebeskyttelsesområde og habitatområde H 68 "Pamhule Skov & Stevning Dam" er beliggende ca. 9,6 km syd-vest for ejendommen. Habitatområde H 250 Svanemosen, er beliggende ca. 11 km nord-vest for ejendommen.

Størsteparten af udspretningsarealerne afvander til "Lillebælt" via Hejls Nor. "Lillebælt" er udpeget som Natura 2000-vandområde overbelastet med fosfor. Projektet kan med afstrømning af næringsstoffer potentielt påvirke disse habitatområder, se nærmere beskrivelse i afsnit 9.1.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

På baggrund af projektets karakteristika, placering og potentielle miljøpåvirkninger vurderer Kolding Kommune, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der skal konsekvensvurderes i forhold til Natura 2000-områder. De konkrete næringsstofferegninger er beskrevet i afsnit 9.3.

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger umiddelbar i nærheden af internationale naturbeskyttelsesområder. På baggrund af afstand og projektets størrelse (ammoniakfordampning) samt at der sker en reduktion af den samlede ammoniakfordampning er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke områderne væsentligt med luftbåren ammoniak.

Den nordligste del af "Lillebælt" er i Regionplanen målsat med skærpet recipientkvalitetsmålsætning til naturvidenskabeligt interesseområde, og det vurderes, at miljøkvalitetsmålsætningernes krav om et upåvirket eller kun svagt påvirket dyre- og planteliv ikke er opfyldt. Dette skyldes bl.a. de høje tilførsler af kvælstof og de tilbagevendende masseforekomster af plankton og trådalger, sammen med de fortsat høje koncentrationer af næringsalte og den hyppige forekomst af iltsvind i Lillebælt.

Konsekvensvurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder og slutrecipienterne er foretaget på baggrund af de beregninger af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der er lavet i det elektroniske ansøgningsskema. Der er herudover taget udgangspunkt i den opgørelse af sårbarhed og det beskyttelsesniveau, der er lagt af Miljøministeriet i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående samt de konkrete næringsstofferegninger (jf. afsnit 8.1 og 9.3), at projektudvidelsen ikke vil medføre nogen negativ målbar påvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder. Der er derfor ikke stillet yderligere vilkår.

8.3 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme lugtemmission fra produktionen fra selve staldanlægget og ved udbringning samt ved pumpning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes dog ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalde til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor, hvor fleksibilitet er angivet i parentes.

Områdetype	Beregnet geneafstand fra ejendommen til områdetypen	Afstanden fra ejendommen til områdetypen
Byzone/sommerhusområde	264 (257)	2.000 m
Samlet bebyggelse	178 (172)	850 m
Enkelt bolig	83 (81)	86 m

Lugtgenestandarderne er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye anlæg indgår i beregningen. Lugtgenekravet er således overholdt, og der forventes ikke væsentlige lugtmæssige påvirkninger af de omkringboende.

Der er 72 meter fra ajlebeholder og 86 meter fra hjørnet af ungdyrstalden til ejendom som ejes af ansøger. Der er 160 m fra hjørnet af den nye stald til nærmeste nabo, som ikke ejes af ejer.

Der vil være flydelag på gyllebeholderne, og der omrøres kun lige før tømning af beholderne. Den nye gyllebeholder vil fyldes på 1-2 arbejdsdage årligt via en overjordisk slange, herved reduceres lugtgenerne ved at begrænse pumpning og transport dertil. Gyllen nedfældes i græsarealer og i sort jord forud for såning af majs. Nedfældning reducerer lugtgener i forhold til at udbringe med slæbeslanger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre områdetyper er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Der er ingen andre husdyrbrug større end 75 DE indenfor 300 meter fra ejendommen.

I gyllebeholderne skal der altid være et intakt flydelag, der effektivt begrænser lugtafgivelsen, bortset fra i forbindelse med omrøring og tømning. Flydelaget skal inspiceres minimum 1 gang om måneden, dog ugentligt i forbindelse med omrøring og tømning og i forbindelse med reetablering af flydelag. Når gyllen omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til væsentlig gene for naboerne samt at nedfældning på størstedelen af arealet mindsker generne yderligere.

I forbindelse med ansøgning om fleksibilitet i produktionen indenfor dyretyper er der foretaget fleksibilitet beregninger i forhold til lugtgenekravene (jf. afsnit 6.1). Geneafstanden varierer nogle få meter (1-6m) i nedadgående retning ved beregning af fleksibilitet i forhold til det ansøgte. Lugtgenekriteriet er således overholdt.

Kommunen vurderer samlet, at projektet tager tilstrækkelig hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af lugt. Men hvis der skulle opstå uacceptable lugtgener, kan kommunen efterfølgende stille krav om undersøgelser og lugtbegrænsende foranstaltninger.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lugt:

8.3.1 Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

8.3.2 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan

kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af ejendommen.

8.3.3 Gyllehåndtering, herunder udbringning og omrøring, skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.

8.4 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse bl.a. ved regelmæssig indsættelse af snyltehvepse i løbet af sommeren i dybstrøelsesbokse. Bekæmpelse af fluer sker endvidere ved god renlighed omkring foderbord og foderlager hele året rundt.

Herudover overdækkes møddingen (min. 90% af arealet) på nær det areal, som der dagligt tilføres gødning til (jf. afsnit 5.3). Overdækning af møddingen er med til at forebygge fluegener, da presseningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, hvorved fluelarverne dør.

De til enhver tid gældende retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium følges.

Ansøger har et privat firma til at foretage mus- og rottebekæmpelse. Kasser med gift tilses 5 gange årligt af firma samt ved henvendelse. I øvrigt holdes ejendommen ryddeligt og evt. foder-spild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af skadedyr (rotter m.v.) minimeres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at det ved effektiv renholdelse af foderbord, foderopbevaring samt brug af snyltehvepse og overdækning af mødding vil være muligt at begrænse risikoen for væsentlige fluegener og tilhold af skadedyr.

Kolding Kommune vurderer derfor, at bekæmpelsen af fluer og andre skadedyr som udgangspunkt må anses for at være tilstrækkelig til ikke at skabe væsentlige gener for de omkringboende. Det skal bemærkes at retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fluer og skadedyr:

8.4.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.

8.4.2 Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

8.5 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i nogen tilfælde medtages større mængder eller antal pr. kørsel.

I nedenstående tabel er vist antallet af transporter før og efter udvidelse.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder	70	70 (mere pr. læs)
Mælk	365	183
Fyringsolie/brændstof	8	8
Ind og udlevering af dyr	12	50
Afhentning af døde dyr	100	100
Transport af foder til kvier på "hotel"	156	156
Gyllekørsel	350	520
Maksimalt i alt	1.061	1.087

Til- og frakørselsveje ind til produktionsbygningerne foregår ad den private vej øst for de 5 plansiloer, som fortsætter op til stuehuset. Kørsel omkring bygningerne er en sidevej (mod vest) til førnævnte, som ligger nord for plansiloerne og syd for kostalden og ungdyrstalden. Denne fortsætter videre om forbi foder- og maskinladen og til vest for den gl. kostald. Dertil er der lavet interne veje på en del af arealerne ved og omkring ejendommen.

I nudrift afhentes mælken en gang dagligt, i ansøgt drift vil den blive afhentet hver anden dag.

Ind- og udlevering af dyr vil stige, primært som følge af at der er flere kvier som skal frem og tilbage fra "kviehotellet" på anden ejendom. Herudover vil der være flere dyr som skal slagtes, samt flere tyrekalve der afgår ejendommen, når de er ca. 2 uger gamle. Der afhentes døde dyr ca. 1-2 gange ugentligt både i før og eftersituationen.

Antallet af gange der skal laves foderblandinger i mixervogn vil ikke stige i forbindelse med projektet, der vil bare blive blandet større mængder. Grovfoderet hentes i fodersiloerne og råvarerne plus mineraler fra foder-maksinladen. Der blandes et fuldfodermix 3 gange ugentligt som transporteres til kvierne, der er på "kviehotel" på anden ejendom.

Der er to boliger, der berøres af den produktionsrelaterede trafik til og fra ejendommen fra offentlig vej. Det vil i det omfang det kan lade sig gøre, tages hensyn til omgivelserne ved at undgå kørsel udenfor normal arbejdstid.

Størsteparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (ml. kl. 7 og 17) og på hverdage, mens der i forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil kunne foregå transporter i aftentimerne. Dette vil være i en begrænset periode. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

I forbindelse med udvidelse søges om etablering af en ny gyllebeholder ca. 800 m syd for ejendommen, hertil skal gyllen pumpes via overjordiske rør og altså ikke transporteres, hvilket sænker antallet af gylletransporter på offentlig vej.

Kort med transportveje findes i bilag 8.

Ny indkørsel

I forbindelse med udvidelsen søges om en ny indkørsel til stuehuset på ejendommen, da indkørsel til stuehuset ikke vil kunne ske ad den nuværende, idet der etableres en fast overdækket drivgang mellem den eksisterende kostald og den nye kostald. Det vil være privatrelateret personvognstrafik, som kommer på den nye indkørsel.

Bag om ejendommen ligger en udkørsel til Aller Møllevej, men denne er fravalgt at benytte som indkørsel til stuehuset på ejendommen, idet denne bruges til tratortrafik, hvilket medfører en vej, der er påvirket af meget tung trafik.

Den nuværende indkørsel vil fortsat blive brugt til den produktionsorienterede trafik herunder traktor, lastbiler ifm. med afhentning af mælk og levering af indkøbt foder, m.m.

Kort med den nye indkørsel findes i bilag 9.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Gyllekørsel er den transport, som stiger mest i forbindelse med udvidelsen. Da disse foregår over en begrænset periode, samt at antallet af transportere på offentlig vej ikke stiger tilsvarende, som følge af at gyllen pumpes over til den nye gyllebeholder, vurderer Kolding Kommune at transportere, med de stillede vilkår, ikke vil være til væsentlig gene for omgivelserne.

For at mindske de gener der måtte være fra transport henstilles det, at transport primært skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Kolding Kommunes Vejafdeling har givet tilladelse til at etablere en ny indkørsel til stuehuset. Det vurderes, at den nye indkørsel vil give færre gener for naboer, da den fører persontrafikken længere væk fra de nærmeste naboer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for transport:

8.5.1 I forbindelse med transport af gylle til udbringningsarealerne anvendes de ruter, der fremgår af bilag 8. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.

8.6 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med drift af ejendommen er nedenstående støjkilder beskrevet.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Der er 3 afkast i den gamle kostald fra 1908	Stalden fjernes, så afkastene vil ikke være i drift fremadrettet
Køling af malketank	Kompressor i gårdsplads	Afhængig af temperatur. Men den er ikke i drift fra 19.30-04.00.
Malkning	I malkestald i kostalden fra 1995	Sker 2 x dagligt af ca. 3 timers varighed (inkl. vask)
Lastbiler m.v.	Primært ved foder- og maksinlade samt ved mælketank.	Afhentning af mælk sker i nudrift hver dag, i ansøgt drift hver anden dag.
Pumpning af gylle	Fra fortanke	Der pumpes ca. månedligt fra de eksisterende stalde og ca. ugentligt fra den nye stald. Der pumpes ikke på samme tid.
Afhentning af kvier	Ved ungdyrstalden i kreaturvogn	Tre kørsler pr. måned
Foderblanding	Flyttes rundt mellem siloer og foderladen	2 gange dagligt af ca. 30 minutters varighed
Transport af foder til kvier på anden ejendom		3 x ugentligt

Der kan forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af gylle, ved markdriften og ligeledes ved transportere indtil ejendommen. Dybstrøelse fra møddingspladsen køres ud 1 x årligt. Der ansøges om placering af gyllebeholder 800 m syd for ejendommen beliggende tæt på de sydlige harmoniarealer. Overførsel af gylle skal ske ved at pumpe gyllen i et overjordisk rør fra de to

eksisterende gyllebeholdere og ned i den nye beholder. Dette vil mindske antallet af gylletransporter betydeligt til de sydlige harmoniarealer, og dermed støjen som er forbundet hermed.

Markarbejde foregår fra februar til november. Ensilering af slætgræs, foregår 3-5 gange årligt afhængig af vejrforholdene fra omkring midt i maj til oktober. Majs og majscolbe ensileres i perioden september-november. I perioden ved høst (aug-sep) forekommer ligeledes maskinstøj med transporten af halm og korn til ejendommen. Alt markarbejdet er afhængigt af vejrforholdene.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Ejendommen ligger ca. 2 km fra byzone og ca. 130 m fra nærmeste naboejendom, som ikke er ejet af ansøger. Støj på selve ejendommen vurderes derfor ikke at give gener for omgivelserne. Da støjen ligeledes aftager eksponentielt med afstanden til lydkilden, vil der ikke være problemer med at overholde Miljøstyrelsens vejledning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Det vurderes ligeledes, at udvidelsen ikke vil medføre flere væsentlige støjgener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet projektet som udgangspunkt vurderes at kunne overholde støjkravene, ejendommens opbygning og afstanden til naboer taget i betragtning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj:

8.6.1 Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne (det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A)) målt i ethvert punkt uden for skel, må ikke overstige:

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
Søn- og Helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	Ref. tid 1 timer
NAT			
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	Ref. tid ½ timer

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.

8.6.2 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis Kolding Kommune finder det påkrævet. Dokumentationen for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

8.7 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Antallet af transporter øges ikke proportionalt med besætningens størrelse og der vil i mange tilfælde kunne medtages en større mængde pr. kørsel.

Der kan i en begrænset periode forekomme støvgener under høst af korn til modenhed, samt når der presses halm.

Da den største andel af transporterne vil ske indenfor normal arbejdstid forventes det ikke, at de ekstra transporter vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering, håndtering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Afsnittet har ikke givet kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

8.8 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er automatiseret tænd og sluk af lys i staldene og vågelys i staldene om natten. Driftsperiode afhænger af tidspunkt på året. Der anvendes lavenergilysstofrør. Disse er ikke generende for omgivelserne, da de er placeret oppe under taget og lyser direkte ned i stalden. Der kan forekomme dage hvor der er behov for ekstra lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Der er ovenlysplader i taget og lyse farver i stalden. Der er gennemsigtige lysplader i siderne på foder- og maskinladen. På kostalden fra 1995 er der natbelysning (censorstyret ved aktivitet) i gavlerne.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens stalde ligger forholdsvis afskærmede i forhold til de omkringboende. Med baggrund i staldenes placering, topografien og beplantningen vurderes det, at driften ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for de omkringboende. Det skal dog fortsat sikres, at ejendommen ikke medfører væsentlige lysgener for de omkringboende. Det vurderes at brug af aktivitetssensorer, hvor det er muligt, ud over at begrænse eventuelle lysgener også vil være gunstigt i forhold til begrænsning af elforbrug, og dermed er at betragte som et BAT-tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for lys:

8.8.1 Udendørs plads-/orienteringsbelysning skal være forsynet med aktivitetssensorer, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time efter seneste aktivering.

8.8.2 Såfremt der modtages klager over væsentlige lysgener fra ejendommen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af ejendommen.

9 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

9.1 UDBRINGINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen hører 154 ha ejet areal, hvoraf de 136,34 ha er udbringningsarealer og resten udgøres af 6,5 ha skov, ca. 6 ha bygningsmasse samt ca. 5 ha vej, hegn, vandhuller, bræmmer og lignenede. Herudover forpagtes 29,6 ha. Samlede areal til udbringning er 165,94.

Nedenstående tabel viser (jf. markoversigt fra IT-ansøgningskemaet, jf. bilag 7), hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder.

	Nitratfølsomme indvindingsområde, ha	Prioriteret indsatsområde, ha		Nitratklasse 2, ha	Fosforklasse		
		Pr. 1	Pr. 3		1	2	3
Udbringningsarealer	29,80	20,66	19,71	134,83	12,67	6,44	0,05

Udbringningsarealerne fremgår af kort i bilag 7.

Der udbringes husdyrgødning fra i alt 281,05 DE på de ejede og forpagtede arealer svarende til 1,69 DE/ha. Harmonikravet er 1,7 DE/ha og er dermed overholdt.

Der afsættes i alt 82,74 DE husdyrgødning i form af kvæggylle, henholdsvis 69,24 DE til Otto Gerthsen, Smedeforte 5, 6070 Christianfeld og 13,50 DE til Jens Wiborg, Bojskov Byvej 22, 6070 Christiansfeld. På aftalearealer er harmonikravet 1,4 DE/ha. Der udarbejdes § 16-godkendelse på begge modtagere af husdyrgødning.

Der findes arealer med hældning og på disse arealer nedfældes gyllen (jf. afsnit 9.2, bilag 7). Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Ingen af udbringningsarealerne ligger i områder, der er udpeget til *skovrejsning*.

Størsteparten af udbringningsarealerne afvander via Hejls Nor til *Natura 2000*-området Lillebælt på nær 20,66 ha (mark 9-0 og mark 9-1 Hjerndrup), der afvander til Vadehavet.

29,80 ha af arealerne ligger i områder, som er udpeget som *nitratfølsomme indvindingsområde*.

Størstedelen (134,83 ha) af udbringningsarealerne er beliggende i *Nitratklasse 2* (Arealer med et N-reduktionspotentiale på 51-75% i oplande til meget sårbare *Natura 2000* vandområder), de resterende 31,24 ha ligger i *Nitratklasse 0*.

12,67 ha, 6,44 ha og 0,05 ha ligger i henholdsvis *fosforklasse 1, 2 og 3*.

Ca. 61 ha ligger i vandindvindingsopland til Fjelstrup Vandværk og 20,66 ha ligger i vandindvindingsopland til Bjerndrup Vandværk. De sydlige arealer (ca. 40,5 ha) ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (jf. bilag 10).

En del af udbringningsarealerne er beliggende i Haderslev Kommune. Det drejer sig om 29,99 ha bestående af mark nr. 17-0 og mark 9-0 Hjerndrup. Haderslev Kommune har kommenteret godkendelsen således: "Mark 9-0 er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland og er derfor omfattet af de generelle regler. Desuden er der observeret løvfrø i området. Derfor indstilles fra Haderslev Kommune at der stilles vilkår om dyrknings- og sprøjtefri bræmmer på mindst 2 m omkring vandhullet på dette areal".

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Udbringningsarealernes beliggenhed, og de konkrete udpegninger med hensyn til arealernes sårbarhed og relevante Regionplantemaer, fremgår af bilag 5 og 6.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at når der afsættes 82,74 DE husdyrgødning til gylleaftalearealer er der tilstrækkeligt areal på ejendommen til at udbringe den producerede mængde husdyrgødning. Der er stillet vilkår om, at aftalearealerne ikke må tilføres husdyrgødning fra produktionen, før der foreligger en miljøgodkendelse af arealerne efter Husdyrlovens § 16.

Det generelle harmonikrav på 1,7 DE/ha er overholdt med DEreel på 1,69 DE/ha.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for udbringningsarealerne:

9.1.1 Der må udbringes husdyrgødning svarende til 281,06 DE på de 165,94 ejede og forpagtede arealer, som fremgår af bilag 7.

9.1.2 Ejendommen skal afsætte 82,74 DE husdyrgødning til tredjemand (gylleaftaler).

9.1.3 Aftalearealer må ikke tilføres husdyrgødning fra produktionen, før der foreligger en godkendelse af arealerne efter Husdyrlovens § 16.

9.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Beskrivelse af udbringningsarealerne, der ligger tæt på vandløb og søer. Beskrivelse af arealer med risiko for overfladisk afstrømning direkte til vandløb og søer (skrånende arealer).

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udbringning af husdyrgødning fra produktionen påvirker miljøet med bl.a. kvælstof og fosfor. Det skal i forbindelse med en ansøgning om miljøgodkendelse vurderes, om påvirkningen fra projektets kvælstofudvaskning og fosforoverskud kan antages at have en væsentlig negativ virkning på grundvandet, vandløb og søer, samt havmiljøet, der er slutrecipient.

Vurderingen foretages på baggrund af arealernes beliggenhed og beregninger udført i det elektroniske ansøgningskema om miljøgodkendelse. I relation til vandløb og søer, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

Kolding Kommune har den 5. september 2009 besigtiget naturarealerne. Ingen af udbringningsarealerne grænser ned til åbne vandløb.

Skrånende arealer

På arealerne beliggende nord for Favstrupvej samt Mark 16-0 og 18-0 er der enkelte steder med hældninger over 6%, men ikke nogen af disse marker er vandløbsnære.

På udbringningsarealerne beliggende syd for Favstrupvej samt mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup er der flere steder skrånninger på over 6% og flere steder skrånninger på over 12% (svarende til ca. 6° grader). Heller ingen af disse skrånninger er vandløbsnære, men på mark 14-0, 14-1 og 14-2 er der flere beskyttede søer, et beskyttet engareal samt en beskyttet mose (Surmosen). Der er etableret en dyrkningsfri bræmme på minimum 20 meter ned til Surmosen, som er et beskyttet moseområde (jf. bilag 7 og 12).

Der udbringes ikke flydende husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller sne-dækket areal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med behandlingen af projektet er søer og vandløb i tilknytning til udspretningsarealerne blevet besigtiget. Ved at have flere efterafgrøder end der er krav om, overholder projektet de generelle lovkrav til kvælstofudvaskning til overfladevand og fosforoverskud (jf. afsnit 9.3)

Der forefindes arealer (mark 14-0, 14-1, 14-2) med en hældning på over 12% (svarende til ca. 6° grader), som ligger i tilknytning til beskyttet natur (søer, mose, eng). På disse arealer bliver den flydende husdyrgødning nedfældet, således at risikoen for overfladeafstrømning reduceres. Der stilles krav om 5 meter bræmme syd for søen beliggende på mark 14-0, hvilket også er af hensyn til beskyttelse af bilag IV-arten løvfrø, jf. afsnit 9.4.

Herudover har ejendommen en udbredt anvendelse af bredere bræmmer end de lovkrævende 2 meter. Bortset fra den direkte tilledning fra dræn vurderes det, at det rørlagte vandløb (Sumose Bæk) samt søerne er beskyttet mod påvirkning fra udspretningsarealerne, da overfladisk afstrømning vurderes at blive tilbageholdt af bræmmer samt den ekstra dyrkningsfri bræmme på 20 meter ned til Surmosen.

Erosion af udbragt husdyrgødning til den gravede grøft, den beskyttede mose, eng samt de beskyttede søer under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på minimum 2 m dog 20 meter ned til Surmosen.

I bilag 11 er der indtegnet de steder, hvor der er ekstra bræmme krav.

Konsekvensvurdering vedrørende næringsstofoverskuddet fra projektet til de internationale beskyttelsesområder "Lillebælt" og "Vadehavet" er nærmere beskrevet i afsnit 9.3.

Kolding Kommune har sammenfattende vurderet, at med overholdelse af nedenstående vilkår (jf. også afsnit 9.3) vil projektet overholde kravene til kvælstofudvaskning til overfladevand og fosforoverskud.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for påvirkninger af søer og vandløb:

- 9.2.1** Der skal etableres og opretholdes en dyrknings- og sprøjtningfri bræmme på minimum 2 meter langs alle vandløb og rundt om søer samt omkring den gravede grøft på mark 14-2 (jf. bilag 11). Bræmmen beregnes fra brinkens toppunkt (jf. bilag 14).
- 9.2.2** Gyllen skal nedfældes på mark 14-0, 14-1 og 14-2.
- 9.2.3** Der skal være min. 20 meter dyrkningsfri bræmme langs den østlige side af mark 14-1 og 14-2 (jf. bilag 11) ned mod den beskyttede Surmosen.
- 9.2.4** Der skal etableres min. 5 meter dyrkningsfri bræmme syd for søen på mark 14-0 samt syd for de to søer beliggende på mark 14-2 (jf. bilag 11).
- 9.2.5** Sten- og jorddiger må ikke beskadiges eller fjernes (jf. bilag 5).

9.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL OVERFLADEVAND

I dette afsnit redegøres for kvælstof- og fosforudvaskningen til fjord og hav.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lillebælt (Habitatområde H96, Ramsarområde R15, Fuglebeskyttelsesområde F47):

Lillebælt er beskyttet som habitatområde (H96) og fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Hele havområdet udgøres af habitattyperne lavvandede bugter, sandbanker, rev, kystlaguner og mudder- og sandflader. Udpegningsgrundlaget for "Lillebælt" er bl.a. kystlaguner og strandsøer, som er en prioriteret naturtype. Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. "Lillebælt" er desuden udpeget som levested for flere arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne.

"Lillebælt" opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen herfor er ifølge regionplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, primært fra landbrug.

Alle udbringningsarealerne på nær mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup ligger i opland til det fosforfølsomme Natura 2000 område "Lillebælt".

Hejls Nor indgår som en del af habitatområdet Lillebælt. Hejls Nor med omgivelser er et særligt naturvidenskabeligt interesseområde, hvor målsætningen ikke er opfyldt pga. for stor fosforbelastning. Alle udbringningsarealerne på nær mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup ligger i opland til den A1-målsatte Hejls Nor (11.127 ha). Udbringningsarealerne udgør 145,4 ha svarende til 1,31% af Hejls Nors opland.

Arealerne syd for ejendommen og Favstrupvej ligger i oplandet til den B-målsatte Aller Mølle-dam. Oplandet til Aller Mølle-dam udgør 7.053 ha og udbringningsarealerne udgør 53,79 ha svarende til 0,76% af oplandet.

Mark 17-0 beliggende i Haderslev kommune afvander til den B-målsatte Ejsbøl Sø (udgør 2,18% af søens opland).

Vadehavet (Habitatområde H78, Ramsarområde R27):

Mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup ligger i opland til Natura 2000 området Vadehavet, som er klassificeret som et mindre sårbart vandområde og som ikke antages at være overbelastet med fosfor.

Kvælstofudvaskning til overfladevand:

Den samlede kvælstofmængde i husdyrgødningen, der afsættes inden for udbringningsarealet, er beregnet til 29.755 kg N/år. FarmN beregningen viser, at ca. 9.267 kg N udvaskes svarende til 55,8 kg N/ha.

Størstedelen af udspretningsarealerne (134,83 ha) ligger i Nitratklasse II, hvor der stilles skærpede krav til nitratudvaskningen. De resterende 31,24 ha (hele mark 17-0 Haderslev og mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup) ligger i nitratklasse 0.

Da det reelle dyretryk på 1,69 DE/ha overstiger det maksimalt tilladte dyretryk på 1,22 DE/ha er der lavet beregninger af nitratudvaskningen til overfladevand. Beregningen af udvaskning af N via Farm-N viser henholdsvis 55,9 kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og 55,8 kg N/ha DE_{reel} med virkemidler.

Fosforoverskud og erosionsrisiko:

Beregningerne fra det elektroniske ansøgnings-skema viser, at der er et fosforoverskud ved det ansøgte projekt ud fra referencesædskiftet (K6) på 4,3 kg P/ha/år (Tilført 29,6 kg P/ha/år og

med afgrøden fraføres 25,3 kg P/ha) svarende til et samlet fosforoverskud på 714 kg P/år. Projektet overholder husdyrlovens krav til maksimalt fosforoverskud. Størstedelen af udbringningsarealerne (145,4 ha) ligger i opland til Lillebælt, som er et fosfor-belastet Natura 2000 område.

Fosforklasse 0: Størstedelen af arealerne er omfattet af fosforklasse 0 (147,41 ha).

Fosforklasse 1: Hele mark 4-0 er omfattet af fosforklasse 1 (fosfortal Pt 4,0), hvor der er krav om at fosforoverskuddet ikke må øges med mere end +4 kg P/ha/år. Dette er overholdt, idet fosforoverskuddet øges med +2,7 kg P/ha/år.

Fosforklasse 2: For arealer i fosforklasse 2 må fosforoverskuddet ikke øges på lavbundslande. De nordligste 5,55 ha af mark 14-2 er lavbundsareal, men arealet er ikke okkerpotentielt. Der er også mindre felter med lavbundsareal på markerne 10-0 (0,03 ha) og mark 16-0 Benny (0,85 ha), disse arealer er heller ikke okkerpotentielle (jf. bilag 6 kort nr. 1). Områderne er ikke udpeget som et potentielt vådområde. På mark 14-2 er der en gravet grøft fra skoven og østpå.

Der er krav om at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal, hvilket er overholdt med 1,8 kg P/ha/år i både før og efter situation.

Fosforklasse 3: Ingen af arealerne er omfattet af fosforklasse 3. I ansøgningen fremgår at 0,01 ha ligger i fosforklasse 3, men det vurderes at være en afrundingsfejl i systemet.

Der er anvendt standardsæfskiftet K6 på alle marker, og valg af sædskifte er således ikke anvendt som virkemiddel, og der kan derfor ikke sættes vilkår om brug af en bestemt sædskifte i ansøgt drift.

Der er taget fosforprøver i 2007 jævnt fordelt på udbringningsarealerne (se bilag 6). Fosfortallene varierer mellem 1,8 og 4,0 og har et middeltal på 2,5. Ifølge Husdyrloven skal fosforoverskuddet vurderes som et gennemsnit for bedriftens samlede udbringningsareal.

Den primære grovfoderafgrøde på et malkekvægsbrug er majsensilage. Normudbyttet ligger gennemsnitligt lidt lavere end det faktiske, hvorfor der reelt vil blive fraført lidt mere fosfor med afgrøden end beregningerne viser. Dette gør så, at koen har behov for en lavere tilført mængde i form af indkøbt fosfor. Dette reguleres ved, at fosfornormen for kvæg er sat ned og idet der laves foderanalyser af grovfoderet vil dette blive reguleret gennem foderplanlægningen. Herved vil fosforoverskuddet forventes at være lidt lavere end angivet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med det angivne sædskifte og arealernes placering i forhold til jordbundstype og placering, er beskyttelsesniveau for kvælstof til overfladevand overholdt. Det vurderes, at der ikke er yderligere forhold, som afkræver et skærpet beskyttelsesniveau. Projektet overholder kravene med hensyn til fosfor til overfladevand, som de er fastlagt i lovgivningen uden særlige virkemidler til reduktion af fosfor. Risikoen for udvaskning af fosfor er størst fra lavbundsarealer. Der henvises endvidere til afsnit 9.2 og de vilkår tilhørende dette afsnit.

Der er stillet vilkår til det samlede fosforoverskud, og også for de enkelte marker, som har fosfortal over 4,0 og som ligger i lavbundslande, der er drænet eller grøftet.

Langs med grøften på lavbundsarealet på mark 14-2 er der stillet krav om 2 m bræmmer. Herudover er der 2 meter bræmmer omkring de beskyttede søer samt etableret en dyrkningsfri bræmme på 20 m ned til "Surmosen" og en sprøjte- og dyrkningsfri bræmme på 5 m ved de to store søer på mark 14-2 og syd for søen på mark 14-0 (jf. bilag 11). Ekstra bræmmer reducerer risikoen for udvaskning af fosfor betragteligt.

Størstedelen af udbringningsarealerne (145,4 ha) afvander til Natura 2000-området "Lillebælt" svarende til 0,37% af Lillebælts opland fra Kolding Kommune. Udbringningsarealerne der afvan-

der til "Vadehavet" udgør 20,66 ha svarende til 0,11% af Vadehavets opland fra Kolding Kommune. Det vurderes, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke kan påvirke naturområdet væsentligt i forhold til den samlede belastning fra hele oplandet.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, nedenstående vilkår samt det forhold, at der er brede udyrkede randzoner/bræmmer på 2-20 meter flere steder langs søer og grøfter, er tilstrækkelig til at sikre, at der ikke er en væsentlig risiko for udvaskning af kvælstof og fosfor, der kan forringe habitatområdet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kvælstof og fosfor til overfladevand:

9.3.1 Der skal ved tilsyn og ved de lovpligtige regelmæssige revurderinger af godkendelsen foreligge dokumentation for fosfortal af ejendommens udbringningsarealer, der maksimalt må være 5 år gamle.

9.3.2 Fosforoverskuddet må samlet ikke overstige 714 kg P/år på bedriftens ejede og forpagtede arealer (jf. bilag 7), beregnet efter vejledningens retningslinjer.

- På arealer med fosfortal mellem Pt 4,0-6,0 må fosforoverskuddet maksimalt øges med 4,0 kg P/ha/år.
- På lavbundsgrunde (detailafvandet ved dræning eller grøftning) som er vist på bilag 6 kort nr. 1 må fosforoverskuddet ikke øges uanset fosfortal.
- På arealer med fosfortal over Pt 6,0 må der ikke være et fosforoverskud.

Der skal ved tilsyn og ved de lovpligtige revurderinger af godkendelsen foreligge dokumentation herfor f.eks. i form af gødningsregnskaber. Fosforoverskuddet er beregnet via det elektroniske beregningssystem ud fra det aktuelle standardsædskefte (K6) og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

9.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer om bilag IV-arter, er et vandhul beliggende ca. 600 meter syd for ejendommen på udbringningsarealet mark 14-2. Arten, der er konstateret på denne lokalitet, er løvfrø. Det er således sandsynligt, at der ligeledes er tilsvarende arter i vandhuller beliggende i nærheden og derfor også potentielt i vandhullerne på mark 14-1 og mark 14-0.

Løvfrøens største trusler var tidligere opfyldning af vandhuller, men nu er det mere tilgroede og overgødskede vandhuller. Løvfrøen er listet som opmærksomhedskrævende (X) på den danske gulliste 1997. Betegnelsen angiver, at arten er forholdsvis hyppig, men dog med så begrænsede bestand, at den kan forventes at blive sårbare i nær fremtid, såfremt de negative faktorer, der for tiden påvirker dem, fortsat får lov at virke. De negative faktorer er bl.a. gødskning, opdyrking, afvanding, sprøjtning, tilførsel af store mængder næringsstoffer, m.m.

Flere af de øvrige arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune (jf. bilag 15), men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Favstrupvej 65 og ejendommens udbringningsarealer. Det kan dog ikke afvises, at de kan

have levested, fødesøgningsområder eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugs-ejendommens udbringningsarealer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vandhullerne, hvor der er observeret løvfrø ligger ca. 600 meter syd for ejendommen, og det vurderes, at det atmosfæriske kvælstofbidrag på grund af afstanden og den deraf følgende atmosfæriske opblanding ikke vil ændre vandhullernes tilstand. Det vurderes ligeledes, at de øvrige naturtyper i området ikke vil ændre tilstand som følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet ligesom de i øvrigt ikke ændrer karakter som følge af projektet.

Der er registreret løvfrø omkring de to store vandhuller beliggende på mark 14-2, der vurderes at være ideelle som løvfrøens levested, idet de er lysåbne, har klart vand og der er vegetation omkring. Der er allerede en dyrkningsfri bræmme på 5-7 meter, som kommunen vurderer skal fastholdes for at bibeholde løvfrøens levested.

Der er skrånende arealer ned til søen på mark 14-0, og da især gødskning, opdyrkning og anvendelse af bekæmpelsesmidler påvirker løvfrøen negativt er der stillet krav om en dyrkningsfri 5 meter bræmme ned til søen (jf. bilag 11), som ligger meget tæt på det område, hvor løvfrøen er registreret .

Herudover er der allerede etableret en 20 meter dyrkningsfri bræmme langs den beskyttede Sumose, der grænser op til mark 14-1 og 14-2. Øvrige vandhuller i eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne er alle omgivet af minimum 2 meter bræmmer.

Kommunen vurderer derfor, under forudsætning af at vilkårene overholdes, at Løvfrøen og dens levested ikke trues af den forestående udvidelse på ejendommen ligesom eventuelle andre bilag IV-arter og deres levested heller ikke trues af den forestående udvidelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår vedrørende arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter):

9.4.1 Der skal fastholdes en min. 5 meter dyrkningsfri bræmme syd for de to søer beliggende på den nordøstlige del af mark 14-2 (jf. bilag 11).

9.4.2 Etablering af min. 5 meter dyrkningsfri bræmme syd for søen på mark 14-0 (jf. bilag 11).

9.4.3 Fastholdelse af min. 20 meter dyrkningsfri bræmme langs den østlige side af mark 14-1 og 14-2 (jf. bilag 11) ned mod den beskyttede mose (Surmosen).

9.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nitratfølsomme indvindingsområder

29,8 ha af de ejede og forpagtede arealer ligger i områder, som er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområde (hele mark 9-0 og 9-1, det meste af mark 16-0 og ca. en tredjedel af mark 18-0). Her må udvaskningen beregnet i mg nitrat/liter, der forlader rodzonen, ikke stige efter udvidelsen set i forhold til før udvidelsen.

Alle øvrige af bedriftens udbringningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder og udenfor sårbare drikkevandoplande. Den maksimale tilladte udbringning af husdyrgødning er 1,70 DE/ha, og det reelle dyretryk er 1,69 DE/ha (jf. punkt 9.1).

Beregning af N-udvaskning for arealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder er ifølge Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem beregnet i nudrift til 52 mg nitrat/liter og i ansøgt produktion til 51 mg nitrat/liter. For at overholde nitratudvaskningskravet er der indsat 2,01% af samlet areal med ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende normtal på de ejede arealer. Efterafgrøderne indsættes for at mindske N-udvaskningen i det nitratfølsomme indvindingsområde.

Udbringningsarealeret mark 9-0 er beliggende i Haderslev Kommune. Haderslev Kommune har kommenteret godkendelsen således: "Mark 9-0 er *beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland og er derfor omfattet af de generelle regler*" (jf. bilag 13).

Områder med særlige drikkevandsinteresser og vandindvindingsoplande

Ca. 61 ha ligger i vandindvindingsopland til Fjelstrup Vandværk og ca. 12 ha ligger i vandindvindingsopland til Bjerndrup Vandværk.

Arealerne ved Hjerndrup (Hele mark 9-0 og 9-1 Hjerndrup i alt 20,66 ha) ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD Sommersted) og de sydligste af udbringningsarealerne (hele mark 17-0 Haderslev, næsten hele mark 18-0 og ca. 1/3 af mark 16-0) ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD Bramdrup).

Der foreligger endnu ikke indsatsplaner til drikkevandsbeskyttelse i de ovennævnte arealer, der er beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser. OSD Bramdrup har prioritet 3 og OSD Sommersted har prioritet 1. Indsatsplanlægning foregår endnu ikke. Idet indsatsplanerne endnu ikke foreligger, er der ikke stillet særlige vilkår i disse områder.

Arealer beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser, indvindingsopland samt nitratfølsomme indvindingsoplande er vist på kortbilag 10.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Loven om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen beregnes til at være over 50 mg nitrat/liter i nudrift, må den ikke stige i den ansøgte produktion.

For markerne 9-0 og 9-1, det meste af mark 16-0 og ca. en tredjedel af mark 18-0, i alt 29,8 ha viser beregningerne, at der sker en reduktion i den beregnede udvaskning af kvælstof med 1 mg nitrat/liter fra nudrift til ansøgt produktion.

Kravet om ingen stigning i udvaskningen fra nudrift til ansøgt produktion er opfyldt ved at der anvendes flere efterafgrøder. Der indgår i det ansøgte, at der udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende krav om efterafgrøder, skal være plus 2,01% af det samlede efterafgrødegrundareal med efterafgrøder.

Såfremt ny kortlægning viser, at der er yderligere sårbare grundvandsområder indenfor udbringningsarealerne, kan godkendelse og vilkår bringes op til revision af Kolding Kommune i forbindelse med revurderingen.

Der er stillet vilkår om, at markstakke ikke må placeres på arealer i nitratfølsomt indvindingsopland af hensyn til risiko for udvaskning af næringsstoffer (jf. bilag 10).

Med disse forudsætninger samt vilkårene nedenfor vurderer kommunen, at husdyrlovens krav til grundvandsbeskyttelse er opfyldt.

Samlet konkluderer kommunen på denne baggrund, at den ansøgte produktion, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening af grundvandsforekomsterne i området med nitrat.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kvælstof til grundvand:

9.5.1 Udover Plantedirektoratets til enhver tid gældende samlede krav til efterafgrøder, udlægges årligt minimum ekstra 2,01 % efterafgrøder af det samlede efterafgrødegrundareal.

De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. De ekstra efterafgrøder må ikke erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder.

9.5.2 Markstakke må ikke placeres på arealer i nitratfølsomt indvindingsopland (jf. bilag 10).

10 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ Management (ledelses- og kontorrutiner)
- ❖ Foder
- ❖ Staldindretning
- ❖ Forbrug af vand og energi
- ❖ Opbevaring og håndtering af husdyrgødning
- ❖ Udbringning af husdyrgødning

MANAGEMENT (LEDELSES- OG KONTROLRUTINER)

Ejendommen lever op til kravene i Arla-gården. Det vil sige, at ansøger er forpligtet til at følge en række vilkår om bl.a. fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og miljø herunder dokumentation for al anvendelse af næringsstoffer.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. Herudover tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og udbytte. Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der lægges stor vægt på god management og god staldhygiejne. Ved at strø godt i sengebåsene og give rigeligt med strøelse ved dyr på dybstrøelse, skabes et tørt miljø ved dyrene.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene.

Der er faste aftaler for levering af foder og afhentning af døde dyr samt skadedyrsbekæmpelse.

Der er udover ansøger ansat 2 medarbejdere på bedriften. Der vil være 1-2 flere ansatte efter udvidelsen. Der er ikke udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte. Efteruddannelse prioriteres, således at medarbejderne deltager på relevante kurser og møder i landboforeningerne.

Gyllen udbringes så vidt muligt aldrig på søndage og helligdage, og der køres så vidt mulig aldrig op til beboelsesejendomme på lørdage. Forpagtere får altid besked, når der køres gylle på forpagtede arealer. Der føres logbog på hver af gyllebeholderne.

Der er udarbejdet en beredskabsplan hvor forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand mv. er beskrevet (jf. bilag 12). Anlægget efterses dagligt for utætheder mv., og der foretages service på anlæggene løbende efter behov.

På ejendommen forefindes til marksprøjten præparatfyldedyr eller udstyr til direkte injektion i sprøjten, skyllevandstank med kapacitet til efter afsluttet fortyndingsprocedure at have fortyndet restsprøjtevæsken 50 gange samt spuledyser.

FODER

Foder til kvæg består af ca. 55 % hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs og græs, samt indkøbt tilskudsfoeder i form af færdigblandinger alene eller i kombination med forskellige råvarer

som f.eks. sojaskrå, rapsprodukter, korn, roepiller m.m. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerne behov for næringsstoffer samt for at minimere udskillelsen i gødningen.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagteko og evt. slagtekalv). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det er heller ikke godt for koen.

På mineralsiden kan der ud fra bedriftens aktuelle grovfoderanalyser af mineralstofprocenten udarbejdes specielt sammensatte mineralblandinger, der opfylder normerne til dyrenes behov for alle mikro- og makromineraler, heriblandt fosfor, samt vitaminer. Ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Et nyudviklet foderplanlægningssystem, NORFOR, har i løbet af 2008 overtaget hidtil anvendte programmer. Hermed forventes endnu mere præcis sammensætning af fremtidens foderplaner til kreaturer, og dermed en reducere af næringsstofftab til miljøet.

STALDINDRETNING

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvare reference-dokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Der er dog et enkelt BAT-byggeblad for præfabrikerede drænede gulve samt en BAT-kandidat for svovlsyrebehandling af kvæggylle. Desuden er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Den nye stald (Ny kostald nr. 6) ønskes indrettet med præfabrikeret gulv og skrabning mindst 8 gange i døgnet. Gulvtypen er valgt med henblik på at opfylde de generelle ammoniakkrav.

Den største og væsentligste stald i relation til antal DE, produktion af husdyrgødning og emission af lugt og ammoniak er den nye kostald, som nævnt ovenfor indrettes med fast gulv med hældning samt skrabning hver anden time. Dette vil holde spalterne rene og minimere ammoniakfordampningen, hvilket er BAT teknologi. Skrabeanlægget har en ammoniakreducerende effekt på ca. 20% under forudsætning af skrabning minimum 6 gange daglig, når dyrene er på stald. I nudrift udgør kostalden fra 1995 (jf. bilag nr. 3) 55% af dyreenhederne fra køerne, hvorimod den i projektet udgør 15% af DE fra køerne.

Småkalvene vil gå i dybstrøelse. Dybstrøelse er bedste staldteknologi for småkalve i relation til dyrevelfærd. Det er ikke muligt at etablere ammoniakreducerende teknologi (skraber og forsøringsanlæg) i dybstrøelsesstalde.

Vandkar i den nye stald installeres med stor vandoverflade, således eventuelt vandspild reduceres (BAT). Disse vandkar vælges også, når gamle vandkar skal udskiftes i eksisterende stalde.

Kolding Kommune vurderer, at investeringerne ved at ændre staldsystemet i de eksisterende stalde til fast gulv med skraber vil være for stor i forhold til miljøgevinsten. Der skal altid være en miljøeffekt af investeringen, der står mål med omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT. Renovering af de eksisterende stalde vil blive taget op i forbindelse med fremtidige revurderinger af miljøgodkendelsen.

FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Vand

Vaskeanlægget genanvender vandet og kemi 14 gange. Ved hver 14 skylning skiftes vand og kemi.

Vandkøling af mælketank sker ved brug af genbrugsvand. Det er et lukket system, hvor vandet først køles ned af en isvandkøler. Det nedkølede vand køler mælketanken, hvilket medfører opvarmning af vandet der så recirkuleres til isvandkøleren for at blive nedkølet, hvorefter processen starter igen. Systemet er vandbesparende, da det er et lukket system, hvor den samme mængde vand bruges igen og igen.

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Energi

Elektricitet anvendes primært til malkning, nedkøling af mælk, ventilation, gyllepumpning samt belsning.

For at spare på energien er der naturlig ventilation i staldene, hvilket medfører, at der ikke bruges energi til ventilation. Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder, at staldgulvene primært er tørre, hvilket betyder en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Der sker ingen opvarmning af driftsbygninger, hvorfor der ikke bruges energi på opvarmning.

Endvidere bruges solen som lyskilde i videst muligt omfang. Dette sker ved at have ovenlysplader i taget og lyse farver i stalden. Stalden kan ikke etableres med kun ovenlystagsplader, da stalden så vil få karakter af drivhus med dertilhørende problemer for besætningen

Der anvendes lavenergilysstofrør. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i staldene og vågelys i staldene om natten.

Kostalden fra 1908 med mekanisk ventilation fjernes og erstattes af en ny stald med naturlig ventilation.

Logistikken i forbindelse med fodring er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der udføres så vidt muligt flere arbejdsopgaver på én gang i markbruget.

BAT indenfor kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er noget, der tilsvarende referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring, må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT er ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF):

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger
- lageret skal tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvis hvert år
- beholderens bund og vægge skal være tætte og beskyttet mod tæring
- der skal være dobbelte ventiler ved alle ventiludgange fra lageret
- gyllen røres kun lige før tømning af beholderen

- beholderen skal dækkes ved fast låg, tag eller telt - eller der skal være flydelag, som f.eks. snittet halm, naturlig udtørringsskorpe, leca eller flydedug
- en lagune med tæt bund og vægge og med plastikdække

Med opbevaring i gyllebeholderne som beskrevet, vurderes det, at der anvendes BAT.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Med hensyn til BAT og gødningsopbevaring, må BAT indenfor kvægbrug kunne sammenlignes med BAT for intensiv fjerkræ- og svineproduktion. BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag.

Gyllen udbringes så vidt muligt aldrig på søndage og helligdage, og der køres så vidt mulig aldrig op til beboelsesejendomme på lørdage.

En del af disse tiltag er dækket af Husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage), udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle), krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur, krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, krav til efterafgrøder), hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Det er både maskinstation og ansøger, der står for udbringningen af gyllen. Ansøger har en 18 m³ gyllevogn med nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen nedfældes i græsarealer og i sort jord forud for såning af majs, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der forefindes ingen arealer med en hældning over 12 grader. Der findes arealer med nogen hældning og på disse nedfældes gyllen, således at der ikke sker et afløb af gylle.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal og der er ingen stærkt hældende arealer.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik og placering i sædskiftet, så fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Husdyrgødningen som ligger på møddingspladsen overdækkes på nær det areal, som der dagligt tilføres gødning til for at reducere ammoniakfordampningen.

FRAVALG AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

Flere eksisterende BAT teknologier er på nuværende tidspunkt fravalgt af ansøger. Der er flere grunde til dette. Trods producenters lovprisninger er der fortsat mange indkøringsvanskeligheder, da flere af teknikkerne er nye og under udvikling.

Gylleforsuring er ikke relevant ved etablering af fast gulv. Herudover medfører gylleforsuring ifølge flere anlægsejere nye og kraftigere lugtgener på ejendommen, hvilket ansøger ikke har interesse i. Producenter nedtoner denne problemstilling, da det naturligvis ikke er noget der fremmer salget af anlæg. Endvidere medfører forsuring af gylle, at det fremadrettet bliver sværere at overgå til økologi, såfremt det skulle være ønsket. Sidst kan det nævnes, at der ikke er sikkerhed for, at de eksisterende gyllekanaler kan klare syrepåvirkningen.

Gyllekøling vil ikke være relevant, da varmen ikke skal bruges i produktionen eller den private bolig. Det er påtænkt at genindvinde varmen fra malkeanlægget til opvarmning af stuehus, hvorfor den genererede varme fra et gyllekølingsanlæg ikke vil kunne bruges.

Overdækning af gyllebeholdere er fravalgt, da det med kvæggylle almindeligvis ikke er problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt. Det er endvidere ikke sikkert, at de eksisterende tanke kan overdækkes pga deres konstruering og etablering. En overdækning medfører endvidere en visuel forurening af ejendommen

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG SAMLET VURDERING

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

10.1 Der skal på bedriften foretages et rådgivende besøg af et energiselskab eller en energikonsulent, hvor mulige energibesparelser i virksomheden og i det nye projekt gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultaterne og de eventuelle konkrete energibesparende forslag. Ejendommen skal forholde sig konkret til rapportens resultater og forslag. Rapporten skal udarbejdes senest i forbindelse med projektering af nybyggeriet og kopi indsendes til kommunen.

11 ALTERNATIVE LØSNINGER OG OPHØR AF HUSDYRBRUGET

11.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke overvejet andre alternativer til fortsættelse af kvægbedrift. Det skyldes, at for at få en optimal og rationel arbejdsgang, er det nødvendigt af få staldene til at ligge tæt på hinanden. Det er ikke muligt at forlænge den nuværende stald, hvorfor staldene skal ligge parallelt med hinanden. På den ønskede måde kan fodring og malkning ske mest effektivt. Placeringen af bygningen sikrer, at anlægget kommer til at fremstå som en helhed samt sikrer en optimal arbejdsgang for ansøger.

Det har været overvejet at placere den nye gyllebeholder på ejendommen, men det er fravalgt, da den ønskede placering er midt i harmoniarealerne og vil kunne medføre, at transport med gylle kan gøres mere optimalt. Gyllebeholderen vil også være mere synlig hvis den blev placeret i tilknytning til de øvrige gylleholdere på ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På grund af placeringen af enkeltboliger i nærområdet samt at det ville kræve mange ombygninger af eksisterende staldanlæg, vurderes det, at en anden type husdyrproduktion i form af svineproduktion eller fjerkræproduktion ikke er bedre alternativer end kvægdrift.

Det er kommunens vurdering, at den miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Gammelgaard ikke vil påvirke lokalområdet væsentligt.

11.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau.

Ønsket om produktionsændringen er begrundet i behovet for tilpasning til strukturudviklingen i landbruget. Stigende priser på råvarer samt bortfald af tilskud medfører et behov for yderligere rationalisering, herunder øget specialisering og en større produktion. Udvidelsen er dermed baseret i, at bedriften fortsat skal være konkurrencedygtig, tidssvarende og fastholde beskæftigelsen. Såfremt der ikke opnås miljøgodkendelse af den ønskede produktionsændring vil det betyde tab af arbejdspladser på ejendommen og i følgeindustrierne samt bidrage til en yderligere affolkning ad landdistrikterne.

Med miljøgodkendelsen vil det for ansøger være muligt at opnå en større rationalisering i arbejdsgangen, hvilket vil medføre, at det daglige arbejde udføres på den mest optimale måde. Dette vil endvidere sikre, at ansøger får større mulighed for at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, der kan være med til at aflaste ansøger i det daglige og sikre, at ansøger opnår mere tid til driftsledelse, når der sker en aflastning i det mere manuelle arbejde.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne end den nuværende produktion (0-alternativet).

Det er også kommunens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Gammelgaard, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

11.3 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, fodersiloer og inventar rengøres for gødnings- og foderrester. Vaskevand tilledes gyllebeholder og udbringes på markarealerne, jf. lovgivning i anden lovgivning for udbringning af husdyrgødning. Det brugte staldinventar bortskaffes i henhold til affaldsregulativet for affaldstypen.

For så vidt bygningerne fortsat måtte have brugsmæssig værdi overgår disse til lagermæssige formål – opbevaring af maskiner, afgrøder eller lign. Ejendommens bygninger vil blive vedligeholdt eller i fald at bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi vil der blive ansøgt om nedrivning af disse af et autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet.

Endvidere vil gyllebeholderen, som opføres i forbindelse med udvidelsen blive fjernet, når den ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at førnævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for Husdyrbrugets ophør:

11.3.1 Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres, og gyllen afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.

11.3.2 Ophør af virksomheden skal meddeles Kolding Kommune.

12 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen leverer mælk til ARLA og følger dermed Arlagårdens kvalitetsprogram og retningslinier. Ejendommen får ca. hvert tredje år besøg fra Arlagården.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild og evt. lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.

Der er udarbejdet en beredsskabsplan for bedriften, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.v. er beskrevet.

Anlægget holdes dagligt under opsyn og hver aften tages en inspektionsrunde på ejendommen, for at tjekke om anlæggene kører som de skal. De faste procedurer er som følgende:

- Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne.
- Der er sundhedsrådgivning af besætningen hver anden uge, der er med til at forøge sundheden i besætningen og dermed er der færre døde dyr.
- Autoriseret elinstallatør laver eftersyn på ejendommens el-installationer hvert 5. år.
- Gyllepumpning overvåges.
- Pulverslukkere kontrolleres efter forskrifterne.
- Serviceeftersyn på maskiner og malkeanlæg overholdes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at management og dokumentation er dækkende set i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen – forudsat, at de stillede vilkår om egenkontrol og dokumentation efterleves.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for Egenkontrol og dokumentation:

12.1.1 Ved tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

12.1.2 Ved driftsforstyrrelser og uheld, som indebærer risiko for forurening, skal foreskrifterne i beredsskabsplanen følges.

12.1.3 Til dokumentation for, at produktionen ligger inde for godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn eller på forlangende kunne fremvises:

- Driftsregnskab
- Sædskifte- og gødningsplaner
- Forpagtnings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. som skal opbevares i minimum 5 år.

- Dokumentation for, at affaldes bortskaffes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.
- Fosfortal for ejendommens arealer.

12.1.4 Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:

- Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget.
- Hvornår der er foretaget kontrol af mælkekølingsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energiudnyttelse.
- Logbog for placering af eventuel markstak inklusiv indtegnning på markkort.
- Logbog for hvornår der er pumpet gylle over i den nye gyllebeholder.
- Hvornår der er udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gyllepumpe-rør samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- Hvornår, der er foretaget kontrol af hver af silopladsens sektioner samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.
- Hvornår, der er foretaget kontrol af møddingspladsen samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

12.1.5 Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer risiko for forurening skal den driftsansvarlige sørge for at afværge følgerne af et eventuel uheld bedst muligt.

13 KLAGEVEJLEDNING

Kolding Kommunes afgørelser og beslutninger efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat med hjemmel i denne lov kan påklages til Miljøklagenævnet jf. §§ 76-90.

Klageberettigede er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer i overensstemmelse med MBL §§ 99-100 samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug §§ 84-87.

En evt. klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Kolding Kommune. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Kolding Kommune klagen til Miljøklagenævnet sammen med denne afgørelse og dét materiale, der har ligget til grund for sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. §79 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for den offentlige bekendtgørelse. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager. En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da godkendelsen indeholder vilkår om tilladelse til beholdere til flydende husdyrgødning, der er placeret uden tilknytning til bedriftens øvrige bygninger, efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 har en klage dog opsættende virkning, uanset, hvad klagen vedrører. Ansøgeren kan i disse tilfælde søge Miljøklagenævnet konkret om, at en klage ikke tillægges opsættende virkning, jfr. §81, stk. 3. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af de vilkår, der er fastsat i denne.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. §90. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen fra denne dato.

14 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Miljøgodkendelsen annonceres i Kolding Ugeavis onsdag den 17. juni 2009.

Nedenstående parter har modtaget kopi af udkastet til miljøgodkendelse:

Ansøger

- Hans Jørgen Fischer, Favstrupvej 65, 6070 Christiansfeld

Ejere af forpagtede arealer samt ejere af gylleaftalearealer

- Benny Larsen, Domænevej 15, 6070 Christiansfeld
- Jacob Jacobsen, Moltrup Landevej 56, 6100 Haderslev
- Karsten Jensen, Lykforte 9, 6070 Christiansfeld
- Otto Geethsen, Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld
- Jens Wiborg, Bojskov Byvej 22, 6070 Christiansfeld

Naboer

- Kim Hede, Favstrupvej 69, 6070 Christiansfeld
- Michael Petersen, Favstrupvej 63, 6070 Christiansfeld
- Niels Breindhagl, Favstrupvej 50, 6070 Christiansfeld
- Ahrent Petersen, Favstrupvejgårdvej 26, 6070 Christiansfeld
- Hans Christian Wiborg, Favstrupgårdvej 22, 6070 Christiansfeld
- Kathrine Kjestine Skjønnemann, Favstrupgårdvej 20, 6070 Christiansfeld
- Kaj Læbel, Favstrupgårdvej 6, 6070 Christiansfeld
- Frank Roager Larsen, Favstrupgårdsvej 4, 6070 Christiansfeld (ejers adresse: Grønninghovedvej 74, 6093 Sjølund)
- Peder Rasmussen, Favstrupgårdvej 2, 6070 Christiansfeld
- Jens Andreas Keldorf, Krogagervej 1, 6070 Christiansfeld
- Henrik Banke, Stenskrovej 6, 6070 Christiansfeld
- Peer Jørgensen, Stenskrovej 3, 6070 Christiansfeld
- Henrik Thygesen Halken, Aller Møllevej 39, 6070 Christiansfeld
- Jacob Tomas Fischer, Bojskov Byvej 40, 6070 Christiansfeld
- Jacob Lagoni Rasch, Bojskov Byvej 39, 6070 Christiansfeld

Parter med E-post:

- Haderslev Kommune, Teknik- og Miljøservice. (teknikmiljoe@haderslev.dk)
- Konsulent: Moten Benzon Hansen, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa (mbh@landbosyd.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Kolding, E-post: kolding@dn.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 16 11 København V
ae@aeraadet.dk

- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K fbr@fbr.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle:
jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup E-post
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post:
natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening Kolding. E-post: Kolding@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, E-post: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe. E-post: syd@sst.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Trekantsområdet, Forstabellevej 2, 7183 Randbøl E-post:
Trekantsomraadet@sns.dk

---

15 BILAG

- Bilag 1:** Vilkårskatalog
- Bilag 2:** Grundlag for vilkår og lovgivning
- Bilag 3:** Oversigtskort over ejendommens anlæg
- Bilag 4:** Situationsplan over ejendommens anlæg og den nye gyllebeholder
1. Oversigtskort med den nye gyllebeholder
  2. Afløbsplan
  3. Befæstede arealer og vaskeplads
- Bilag 5:** Planforhold, landskab, m.v.
1. Beskyttelseslinier
  2. Beskyttede sten- og jorddiger
- Bilag 6:** Naturinteresser
1. Lavbundsarealer, Fosfor-klasse II
  2. Fosfortal
  3. Nitratklasser
  4. Beskyttet Natur og Vandløb
  5. Nærmeste § 7-område
- Bilag 7:** Udbringningsarealer
1. Ejede og forpagtede arealer
  2. PDF markoversigt fra ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk
  3. Hældninger i procent (%) – marker med krav om nedfældning
- Bilag 8:** Transportveje
- Bilag 9:** Ny indkørsel til ejendommen
- Bilag 10:** Grundvandsinteresser
- Bilag 11:** Bræmmekrav
- Bilag 12:** Beredskabsplan
- Bilag 13:** Udtalelse fra Haderslev Kommune
- Bilag 14:** Beregning af bræmmen
- Bilag 15:** Bilag IV-arter.
- Bilag 16:** Kort hvor den nye kostald er rykket lidt sydpå